JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS-, EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1860. Zaturdag, 28 Januarij. N°. 8.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & RUZETTE; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Soerakarta* bij VELTMAN & Co.; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, RZN.; voor de *Buitenbezittingen* bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia* ... *f* 12,50. » » » » *Java* ... » 15,—. » » » » *Buitenbezittingen* ... » 17,50. » » » » *Nederland* ... » 22,50. De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.	De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.	De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden. Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » » » Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

Advertentiën.

Getrouwd:

Mr. L. HOVIJ,
met
H. L. SCHIFF.

SAMARANG, 25 Januarij 1860.

Eenige kennisgave. (309)

Bevallen van eene DOCHTER, *P. C. Knoops, Loman.*

ARNHEM, 30 *November* 1859.

Eenige kennisgeving. (268)

Bevallen van een' ZOON, *M. C. Schrant*, echtgenoote van P. J. A. KERVEL.

SOERABAIJA, 3 *Januarij* 1860. (501)

Bevallen van eene DOCHTER, *A. C. van Veersen, Carter.*

TJILINGSIE 21 *Januarij* 1860. (255)

Heden beviel voorspoedig van een' ZOON, *G. J. W. C. van der Meulen, Loman.*

BATAVIA, 24 Januarij 1860.

Eenige kennisgave. (262)

Op den 30 December a. p., overleed te *Plantoengan*, de heer *L. A. de Lanoy*, in leven administrateur der Suikerfabriek *Siegong Cheribon.* (256)

Op den 7 dezer overleed te Ngawie, de WeldEdel Gestrenge heer Mr. ***W. H. Mulock Houwer***, in leven Lid van den Raad van Justitie te Soerabaija, betreurd door zijne achtergelatene betrekkingen. (236)

Op den 11den dezer ontsliep in den ouderdom van 66 jaren, mijn geliefde Vader *G. F. Enger*, diep betreurd door zijne Weduwe, kinderen en Behuwdkinderen.

DJOCJOCARTA, 13 Januarij 1860. G. F. ENGER.

Algemeene kennisgave. (226)

Op den 13den dezer, overleed alhier in den ouderdom van ruim drie-en-zeventig jaren, de WelEd. Gestrenge Heer *C. F. Gijsbers*, in leven Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, gepensioneerd zoutpakhuismeester, diep betreurd door zijne nagelatene betrekkingen.

Uit aller naam
W. F. GIJSBERS.

BATAVIA, den 25 Januarij 1860. (239)

Op den 21 Januarij 1860 overleed te Tjipannas, ons dierbaar kindje ***Margaretha Catharina Elisabeth***, in den ouderdom van ruim 18 maanden.

W. J. PAHUD.
M. J. PAHUD.
van Es.

(241)

Heden overleed na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van ruim 76 jaren, de welEdelGeboren heer *Daniel Cornelis, Helvetius van Riemsdijk*, diep betreurd door zijne weduwe, kinderen en kleinkinderen.

De Testamentaire Executeur
T. AMENT.

BATAVIA, den 24 *Januarij* 1860. (276)

Op 22 dezer is te Koniepan overleden, tot mijne bittere smart en die mijner kinderen, mijne echtgenoot *Carolina*, na eene langdurige ziekte van 18 jaren.

Uit aller naam
C. E. K. HANSON.

(272)

Heden overleed alhier de heer ***J. Bos***, gezagvoerder van het stoomschip *Tjiliwong*.

Ik verlies in hem een dienaar van onkreukbare trouw gepaard met onvermoeibare ijver voor mijne belangen.

Die hem kende werd zijn vriend.

RIDDER A. DE STUERS.

BATAVIA, 24 *Januarij* 1860. (246)

Bij Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië dato 3 November 1859, No. 22, zijn aan mijnen Zoon **Hendrik, Anton, Govert Saffinger**, brieven van meerderjarig verklaring verleend.

Wed. SAFFINGER, geb. *van den Heuvell.*

SOLO, 23 Januarij 1860. (293)

VENDUTIE

op Maandag, den 30 Januarij 1860,

voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & CO.,

à 4 pCt. Vendu-salaris,

van:

600 riem Papier,

78 vaatjes SPIJKERS, } min of meer
39 „ LOODWIT, } beschadigd.

50 kistjes SLA OLIE,

3 groote WEEGTOESTELLEN,

TOUWWERK,

47 vaten Roman CEMENT,

LIJNOLIE,

ZWARTE VERW,

Benkoelen TABAK,

een groote partij IJZEREN KEUKENGEREEDSCHAP, PLEET- en CRISTALWERK, een *Ruiterstandbeeld* van *Willem den Zwijger*, diverse MILITAIRE GOEDEREN, waaronder Lakensche Pantalons voor suppletie troepen, enz., enz.

(249)

VENDUTIE.

Op Maandag den 30 Januarij 1860,

wegens vertrek,

ten huize van den Heer

R. J. A. PLUMP,

op Tana Abang,

DOOR

Gebrs. ROSELJE & CO,

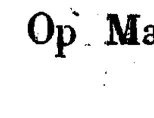
van eenen kleinen doch uiterst netten inboedel, bestaande uit: **Canapés, Fauteuils, Stoelen, Kasten, Speeltafels, Toilet, Consoles.** enz. alles van

MAHONIJHOUT.

Wijders:

IJZEREN LEDIKANTEN,

Spiegels, Schilderijen, Lampen, Porcelein-, Zilver-, Pleet- en **Cristalwerk.**

Drie spannen bijzonder hardloopende

WAGENPAARDEN, als:

Een span bruine **Macassaren,**
Een » **Preanger** schimmels,
Een » ijzer schimmels,

EEN MYLORD,

een **Palanquin, Wagentuigen,** waaronder

een met Berlijnsch Zilver gemonteerd

en zoo goed als nieuwe **Hadogangs, Martevanen,** enz. (258)

OP DE VENDUTIE

van Maandag den 30sten Januarij 1860,

zullen nog verkocht worden:

8 IJzeren Ledikanten

18 VAATJES POTLOOD

50 Vaatjes Krijtwit

10 Vaatjes Oker

2 Vaatjes Zwavel

eene partij compleete **Serviesen,**

Zoomede:

Voor rekening van wien zulks zoude moge aangaan:

Eene partij

OUD BLADKOPER EN LOOD

afkomstig van het Schip ***Cheribon*** kapitein **W. J. Coers.**

(304) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie

van Maandag den 30 Januarij 1860,

zal zonder reserve *worden verkocht:*

Een groot factuur

PARFUMERIEN,

van het bekende merk: **„John Gosnell & Co.,"**

bestaande uit:

Esprit de Rose,
Essence Bouquet,
Lavender Water,
Toilet-Zeep in verschillende soorten, etc., etc.

Verder:

HAAR-, NAGEL- EN TAND-BORSTELS.

Deze Parfumerien zullen verkocht worden bij **kleine** en **geassorteerde kavellingen.**

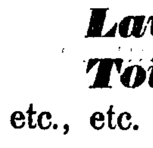
(248) JOHN PRYCE & Co.

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op Dingsdag den 31 Januarij 1860,

zullen de ondergeteekenden publiek verkoopen voor een der Recherche pakhuizen aan den *Kleinen Boom*,

het gekoperde en kopervast Nederlandsch Fregatschip

STAATSRAAD BAUD,

kapt. T. de Jong,

groot 326 lasten,

zoo als het is liggende ter reede van *Batavia*, zoomede deszelfs inventaris, als: RONDHOUTEN, ZEILEN, STAAND- en LOOPEND TUIG, TOUWWERK, ANKERS, KETTINGEN, Restant PROVISIEN, enz., enz.

De **VENDUTIE** zal beginnen ten **9 ure**, zullende het schip ten **10 ure** worden verkocht.

(281) JOHN PRYCE & Co.

OP DE VENDUTIE
van Maandag, den 30 Januarij 1860,
zullen worden verkocht:

20 vaten gezouten Vleesch.

1 Baal Laken }
1 Kist Barège } Beschadigd.

(29?) JOHN PRYCE EN Co.

VENDUTIE
op Dingsdag 31 Januarij en Woensdag, 1 Februarij.
wegens vertrek ten huize van den heer

H. C. WILMANS,
op Kramat
door

CASSALETTE & Co.
Van eenen keurigen, en uiterst wel geconserveerden **INBOEDEL**,
bestaande meerendeels uit:

Mahonijhouten Meubelen,
als:
AMEUBLEMENTEN voor Salon en Boudoir, Canapés, Valtoires, Kasten, en étageres; Tafels, Consoles en Knapen met Marmeren bladen. Een fransch Ameublement met rottingwerk, eenige ingelegde Singapore MEUBELEN.

Voorts:
zeer fraaije
SPIEGELS EN SCHILDERIJEN,
Kroonen, Lampen, Pendules, Marmeren vazen, Kristal, Pleet- en Zilverwerk; Een Chineesch **Porseleinen Eetservies.**

EEN BILLARD,
zoo goed als nieuw.
WIJDERS:

9 Spanen hardloopende Wagenpaarden, waaronder
1 SPAN GROOTE PREANGER SCHIMMELS.
Een uitmuntend goed dames-rijpaard en 3 Bendiepaarden.

 WAGENS,
als:
1 Coupé, 1 Mylord, 1 Handwagen en
EEN BENDIE.
Wagentuigen, Zadels enz.

Melkgevende en bezette Koeijen, waaronder één van
BENGAALSCH RAS.
Eene fraaije Collectie BLOEMEN in potten, enz.

REGELING DER VENDUTIE:
Op Dingsdag: de Wagens, Paarden, Koeijen, Keukengereedschappen, enz.
OP Woensdag: de Meubelen; het Billard, enz. binnenshuis.
Geen goederen kunnen worden bijgebragt.
Alles Zondag 29 Januarij te bezigtigen. (218)

De ondergeteekenden zullen op hunne
VENDUTIE
van Woensdag mede verkoopen:

2 BALEN BEDDENTIJK,
1 KIST HOOFDDOEKEN,
een partijtje Rijst,
min of meer door zeewater beschadigd,
50 Balies Japansche Sakkie
200 Zakken Zemelen
bijzonder geschikt voor paarden voeder.

(311) ABEELEN, DENNISON & Co.

De Ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Woensdag, den 1sten Februarij voor rekening van belanghebbenden verkoopen:
Eene partij Amerikaansch Meel.
100 vaten Pale Ale.
1 kist gedrukte Moeselien.
80 vaten Harst.
Eenige bijzonder fraaije SCHILDERIJEN.
Twee kisten ENGELSCHE ZADELS.
Circa **300 stuks DJATIE HOUTEN BALKEN, van elf voet lengte,** ***enz. enz.***

(254) ABEELEN, DENNISON EN Co.

De geannonceerde verhuur van het land *Pondok Klappa*,
zal plaats hebben:
op den 31 Januarij aanstaande,
ten 10 ure 's voormiddags,
en de HUUR eindigen op ultimo Junij 1866.
De fungerend Notaris,
(259) N. D. LAMMERS VAN TOORENBURG.

VENDUTIE
Donderdag 2 Februarij 1860,
à 4% *Vendusalaris*,
voor het Commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,
van Diverse LIJNWADEN, KATOENEN GARENS, SHIRTINGS, MADDAPOLLAMS, PROVISIEN, DRANKEN, etc. (308)

VENDUTIE.
Donderdag 2 Februarij 1860,
voor het woonhuis van den heer **Vermandel** in de BEERENDRECHTSLAAN,
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
van eenen netten en zoo goed als nieuwen inboedel bestaande uit: **hang- en tafellampen, spiegels en schilderijen, kasten, ledikanten, stoelen, tafels, canapés, porcelein-, glas- en aardewerk,** voorts nog **wagens, bendies, wagen- en bendiepaarden, tuigen,** etc. (310)

VENDUTIE
Op Vrijdag, den 3den Februarij 1860,
voor een Huis op PINTOE KETJIEL, voor rekening van den boedel van wijlen den Chinees **TAN SOAN**, door
JOHN PRYCE & Co.,
à 4% *en* 6% *Vendu-Salaris*,
van diverse

MANUFACTUREN,
SAMARANG- EN SOERABAIJA BATIEKS,
SARONGS EN KAIN PANDJANGS,
Graslinnen, rood Katoen,
Chinesche
ZIJDE & SATIJN
in verschillende soorten,
ZIJDE FLUWEEL,
verder: van
Koe- en Buffelhuiden, Glazen toko Kasten, Ledikanten,
en diverse MEUBELEN, enz. enz. (294)

De eerstvolgende **VENDUTIE** voor het Commissiehuis van **J. Speet,** zal plaats vinden op ***Maandag*** den ***6den*** Februarij jl., tegen **4%** en **6%** vendusalaris.
(306)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.
Op een nader te bepalen dag, zal te Soerabaija worden verkocht:
Het **Ned. Ind. Brikschip**

„HENRIETTE";
gebouwd in 1857 ladende plus minus **4500** picols (**123** gemeten Lasten) nieuw gekoperd in December ll. met 30 en 28 once metaal, Kopervast en voorzien van een volledigen **Inventaris.**
Alhier dagelijks te bezigtigen.
Nadere informatiën bij
de Agenten
(282) SCHIMMELPENNINCK & Co.

---

van Riet & ter Gouw.
Ontvingen wederom:
SUPRA FYN
BILJARD LAKEN.
(265)

Pas ontvangen:

Engelsche	regen of bendij en wagen JASSEN . . .	à ƒ 28.—
do.	Sluitende dikke JASSEN voor paard rijden of voor koetsiers . .	à ƒ 10.—

Contant.

(220) ABEELEN, DENNISON EN Co.

EN VENTE
chez les soussignés les articles ciaprés, nouvellement importés.

VIN EN BARRIQUES, Macau Médoc, (*Baour & Cie*).
〃 do. Canon 〃 (*Paul Princeteau*).
〃 do. Cotes de Fronsac, (do.)
〃 do St. Julien, (*Cruse & Fils Frères*).
〃 en Caisses de 48 Bouteilles St. Julien, (do.)
〃 do. do. do. (*Baour & Cie*).
〃 do. do. do. (*Paul Princeteau*).
〃 do. . do. Canon, (do.)
〃 do. do. Cantemerle, (*Baour & Cie*).
〃 do. do. Chateau Lacheney, (do.)
〃 do. do. Chateau Lagrange, (do.)
〃 en Caisses de 12 Bouteilles, Grand vin Chateau Lafitte, } *Cruse & Fils Frères.*
〃 do. do. Grand vin Gruau La Rose, }
〃 do. do. Grand vin Chateau Margaux, }
〃 en Caisses de 24/2 Bouteilles, Canon 1851. } *Paul Princet.*
〃 do. do. St. Emilion 1848. }
〃 do. do. St. Julien 1847. }
Grand vin de Bourgogne Chambertin, } en caises de 12 et 24/2 Bouteilles. } *A. Kermel.*
〃 do. do. Clos Vougeot, }
〃 do. do. Nuits, }
〃 do. do. Volnay, }
〃 do. do. Beaunne }
Grand vin d'Hermitage, *Monin de la Sizeramie.*
〃 〃 〃 *A. Kermel.*
〃 〃 de Bourgogne Mousseux, *A. Kermel.*
Cognac en 1/2 pipes, marque *John Alberty.*
〃 en caisses de 12 Blles., do. do.
〃 do. do. *Ve. Rudelle.*
〃 do. (*Bouteilles Blanches*), *Ve. Brugère.*
Champagne en cs. de 12 et 24/2 Blles, *Ve. Clicquot.*
〃 do. do. do. *J. Mum & Co.*
〃 do. do. do. *Gibert.*
〃 do. do. do. *Jacquesson & fils.*
〃 do. do. do. *Perrier & fils.*
〃 do. do. do. *A. Collin.*
Véritable Absinthe Suisse, marque *Ed. Pernod.*
Kirschen Wasser.
Vinaigre de vin, en Barils.
〃 do. en caisses de 12 Blles, marque *Minvieille.*
Huile d'Olives, Olives Amellau en Saumure.
Capres Capucines au Vinaigre.
Fruits du Jus, }
do. à l'Eau-de-vie, }
Gelées [illegible] } [illegible]
Mures au Jus, }
Fruits Candi, }
Prunes d'Ente No. 3, marque *J. Fau.*
Chocolat à la Vanille, *Louit Frères.*
Sirops assortis en c. de 12 et 24/2 Bouteilles, } *Marque Chauvet, Teysonneau & Fourché.*
Sirop d'Orgeat do. }
Macaroni, } *en Boites de* 5 *Kos.*
Vermicelli, }
Bouchons fins, Eau de Fleurs d'Oranger, Eau de Lavende, Sardines à l'Huile en 1/2 et 1/4 de Boites, Petits pois au Beurre, Petits pois au naturel, Champignons.
Patés de foie d'oie Truffés en 1/2 et 1/4 de Boites.
Patés de Gibi'er Truffés, do. do.
Truffes pures en 1/2 en 1/4 de Boites.
Juliennes en 1/2 et 1/4 de Boites.
Asperges de *Lubeck*, do. marque *Nieuwenhuizen.*
Petites Carottes, do. do.
Ceps au naturel.
Lamproies à la Bordelaise, Saucissons et Boudins de *Lubeck*, Bouillons Gras en 1/2 Boites.
Services de Table 12 personnes, Porcelaine blanche.
〃 do. 18 do. do.
〃 do. 24 do. do.
〃 do. 36 do. do.
Services à Thé porcelaine blanche.
Garnitures de Toilettes, do.

Chemises pour Hommes, Voitures d'enfants.
Cheminées de Lampes Modérateur.
CAFETIÈRES AVEC RICHAUDS DE 2 à 8 CANES.
Cuirs vernis pour Chaussures, etc.

(290) L. PLATON & Co.

ROBBOYVEAULAFFECTEUR,
met bijbehoorend Recept voor het gebruik, in het Hollandsch
per dozijn. . . . . ƒ 48.—

VIN DE QUINIUM,
per dozijn. . . . . ƒ 48.—

SULPHAS QUININI,
per flacon, inhoudende een ons Med. Gewigt. ƒ 8.—

(289) Bij L. PLATON & Co.

Théatre Français de Batavia.

Avec la permission de M. le Resident.

LUNDI, 30 Janvier 1860.

6me représentation du 3me mois de l'abonnement.

SPECTACLE CONCERT.

PROGRAMME.

1ere Partie.

OUVERTURE DE ZAMPA.
DUO DE ROBERT LE DIABLE (*Bouchet, Catelin*).
AIR DE ROBERT LE DIABLE (*Berton*).
DUO DE LA REINE DE CHYPRE (*Bonnet Carnaud*).
ROMANCES (*Carnaud*).
QUATUOR DE CHARLES VI.

2e Partie.

OUVERTURE DE ROBIN DE BOIS.
DUO DU PROPHÈTE (*Pousin et Berton*).
AIR DE JOSEPH (*Bonnet*).
LA DÉCLARATION ANGLAISE (*Nanteuil*).
AIR DU SERMENT (*Mad. Guille*).
OUVERTURE DE JEAN DE PARIS.

3e Partie.

ZAMORE ET GIROFLÉE.
Vaudeville en 1 acte.

LUNDI, 6 Février 1860.

Au bénéfice de Mr. et Mad. GUILLE.

1e. représentation de

MARIE DE RUDENZ.

Grand-Opéra en 4 Actes et 6 Tableaux.

Le Directeur Gérant,
(300) VAN KINSBERGEN.

WISSELS OP HOLLAND,

bij
(280) B. KOPERSMIT EN Co.

SPAARBANK.

Zitdagen 3 & 17 Februarij.
(312).

Eene tweede bezending

NIEUWE

HARING,

bij
(287) VAN WALCHREN & Co.

MARMEREN

PLINTEN, BLADEN EN VLOERSTEENEN

in alle dimensiën, steeds verkrijgbaar bij
HAAGER EN SCHUURMAN.
BATAVIA, 28 Januarij 1860. (297)

Pas ontvangen:

2 nette solied bewerkte

HOLLANDSCHE

BOERENWAGENS,

met **Veren** en **Oliebussen, lederen Tent** en **Bekleedsel.**
(263) CASSALETTE EN Co.

Per de laatste Schepen werd ons aangevoerd:

OUDE, WITTE PORT à PORT,

op halve flesschen van uiterst fijne kwaliteit.

VALK BIER,

op halve flesschen.

FIJNE RHIJN WIJNEN,

op heele en halve flesschen, merk

GEORG WITTERHAHN.

ROOK VLEESCH,

merk S.

en

GROOTE HAMMEN.

(266) VAN RIET & TER GOUW.

S. W. VAN HOGEZAND, Jr.

Stadhuisplein.

Ik heb de eer het publiek te berigten, dat mijne Toko op heden is geopend en reeds ontvangen heb, per *Graaf Dirk III*, de onderstaande

PROVISIEN, als:

Puike BOTER, (merk van der Leeuw), Zoete Melksche KAAS, Puike HAMMEN, ROOKVLEESCH, SAUCIJS DE BOULOGNE in blik, Idem in vaatjes, ROLPENS in vaatjes, WORST in vaatjes, versche en gerookte ZALM, LENGVISCH, SARDINES, ANCHOVISCH,

GEDROOGDE APPELEN,

Idem PEEREN, Idem TUINBOONTJES in bussen, Idem DOPERWTJES in bussen, ROZIJNEN, PRUIMEN, AMANDELEN, CORENTEN, MACARONI, SNIPPERS, SUCADE, POEDER CHOCOLAAD,

diverse Suikerwerken,

KOEK en BANKET, (merk Schalekamp), alle soorten van

VLEESCH in blik,

diverse soorten

GROENTEN, als:

DOPERWTJES, WORTELTJES, ASPERGIES, PUNTEN van idem, TUINBOONTJES, CAPUCIJNDERS, PEULTJES, SCHORSENEELEN, enz., enz., enz.

Peeren en Appelen in Wijn,

APPELPENT, VRUCHTEN op Water en Brandewijn, MORELLEN op Idem, Idem,

Fransche en Hollandsche Siropen,

Keuken SIROPEN, Haantjes BIER, Eng. Idem, Porter Idem, Kitzinger Idem, alle soorten van

Fransche Wijnen,

waaronder de merken ***B V L***,

RHIJNWIJN op 1/1 en 1/2 flesschen merk **von Dem** MADERA-WIJN 1/2 en 1/1, COGNAC, Barcelona BRANDEWIJN, Jamaica RUM, roode Bessen GENEVER (merk Spijker en Kolff), Boonekamp BITTER, Fockink Idem, Pommeranz Idem,

Champagne en Bourgogne WIJNEN,

GEMBER, Genua OLIE, **Manila Sigaren no. 2** en andere Goederen meer, te veel om te detailleeren, (208)

S. ROZENBOOM,

(Rijswijk),

Pas ontvangen eene keurige factuur:

LAKENS, TRICOT,

VESTEN STOFFEN, BORDUURSELS, GALLON,

en verdere artikelen voor Officieren en Ambtenaren.

Nieuw assortiment **Hemden, Dassen, Boorden, Zijden en glacé Handschoenen, zwart en gekleurd Zijden Jassen,** benevens artikelen voor **Reizigers,** enz. (260)

In Commissie ontvangen:

DEPOKSCHE DAKPANNEN,

bestellingen op dit prima soort Pannen, als ook

STEENEN;

waarvan de monsters ter bezigtiging liggen; worden aangenomen bij
(264) VAN RIET & TER GOUW.

S. W. VAN HOGEZAND Jr.

Stadhuisplein.

Ontvangen per het Schip **HENDRINA:**

50 Kisten echte Manderijn

GEMBER,

waarvan de kisten gemerkt zijn **Hendrina.** (288)

In commissie ontvangen:

Eene bijzondere fraaije en met zorg verzamelde collectie

MOLUKSCHE SCHELPEN EN HOORNS,

waaronder de papier nautulen, de oranje admiraal

WENTELTRAP

en velen andere zeldzame soorten, in **twee en twintig dozen,** zeer geschikt ter verzending voor een Museum of particuliere verzameling.
Batavia 1860. H. M. VAN DORP.
(303)

Bij de Ondergeteekenden is op nieuw ontvangen:

100 ps. HAMMEN

en

50 ps. ROOKVLEESCH,

van puike kwaliteit.

PLUMPUDDING,

in heele en halve flesschen.

CHAMPAGNE,

Veuve Cliquot en andere gerenommeerde merken.

Grisseesche LEKSTEENEN.

(286) VAN WALCHREN EN Co.

BRANDON & CO.,

berigten bij deze, dat zij eene overeenkomst hebben gesloten met den Heer **H. CHASTEL** van *Rotterdam*, tot het ***confectioneeren*** van

HEEREN KLEEDINGSTUKKEN,

en alles wat tot dat vak behoort.

De Heer H. CHASTEL in de laatste tijden *Parijs* en *Londen* bezocht hebbende, heeft de **Nieuwste Eleganste en Confortabelste Modellen** mede gebragt, alsmede de fraaiste en fijnste LAKENS, superfijne SATIN DE LAINE en TRICOT en eene prachtige keuze der Nieuwste VESTENSTOFFEN en Heeren MODE-ARTIKELEN.

De Heer H. CHASTEL blijft zich occuperen in het

Magazijn op Rijswijk.

(219)

Het

MAGAZIJN VAN PIANO'S

van

DUBRAY & Co.,

Gang Patjenongang,

is ruim voorzien van uitmuntende Piano's in verschillend model, uit de Parijsche fabrieken, expresselijk voor het Indisch klimaat vervaardigd.

Hiervan geven zij een ernstig gemeenden waarborg, en tevens de verzekering, dat zij, indien er, uithoofde van gemis aan soliditeit, het een of ander gebrek aan deze Piano's mogt ontstaan, bereid zijn, die tegen andere te verwisselen.

Piano's in Ruil en te Huur.

Stemmen van Piano's. Abonnements-prijs *f* 25.— per kwartaal. Reparatie van allerlei soorten van instrumenten.

Muziek, Instrumenten, Snaren,

en eindelijk:

ORGUES à MANIVELLES.

(102)

In het

Commensalen-Huis van A. POTIER, op Bazaar-Baroe,

bestaat gelegenheid voor

KOST EN INWONING.

De **Commensalen** kunnen voor de Tafel **alleen** abonneren en het Eten in hunne kamer bekomen.

Mevrouw POTIER belast zich bij voortduring met **DAMES-WASCH.** (223)

Gezuiverde Klapper-Olie,

eerste qualiteit.

(224) ABEELEN, DENNISON EN Co,

Weder ontvangen:

een factuur

HOROLOGIEN,

waaronder prachtig geëmailleerde en met **Juweelen** bezette

DAMES HOROLOGIEN,

Gouden en Zilveren verguldе **Savonet Horologien,** Gouden **Chronometers;**

verder fraaije

HOROLOGIE-KETTINGEN,

voor *Dames,* ***Vestkettingen,*** enz.

(296) JOHN PRYCE EN Co.

Pas Ontvangen:

Superieur

JAGT-KRUID.

van de Kames en Co.,

bij

(307) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Pas Ontvangen:

Een factuur

MESSEN EN SCHAREN,

uit de beroemde Fabriek van BASTET, als:

Tafel-, Dessert-, Trancheer-, Wild-, groote Voorsnij-, Penne-, Torn- en Scheermessen,

waaronder:

KLINKERS of ANKERS en dito vermengd met Zilver.

QUADRUPLE STROPS,

COUTEAU SECAILLE, IDEM CATALAN.

MESSEN-SCHERPERS, AANZET-STALEN.

Nagel-, Zak-, Borduur-, Papier-, Lamp- en Vrouwen-Scharen.

SECATEURS, NAGEL-VIJLTJES,

Cassette met Tand instrumenten, Schotsche Lucifers étuis.

KOGELSLEUTELRINGEN.

(305) GEBRS. BEIJNON.

Verloren!

Op ll. Vrijdag avond tuschen het Opera gebouw en de brug van Bazar Senen.

Een Gouden Cachetring.

met ornamenten. De vinder kan des verlangende op eene belooning aanspraak maken bij terugbezorging aan de boekhandelaren

(298.) G. KOLFF & Co.

In de betrekking, tot het maken van **Bouw- en Werktuig-kundige Teekeningen**, is

Voorzien.

(273)

Wordt gevraagd:

EENE

Europesche Kindermeid,

om met eene *familie* naar **Nederland** te gaan.

Adres:

(291) LANGE & Co.

De Heer **H. C. van Houten,** heeft van af 1 Januarij 1860, de ALGEMEENE PROCURATIE van

Jhr. W. C. F. DE KOCK.

PONTIANAK, 1860. (235)

EENE GOUVERNANTE,

van de Protestantsche Godsdienst de ***Engelsche, Fransche*** en ***Hollandsche*** talen grondig kunnende Onderwijzen, zag zich gaarne **GEPLAATST** bij eene *familie*, of wel bij een

INSTITUUT.

Adres: franco onder letter H. (*Java-Bode.*) (271)

NOTICE is hereby given that

Capt. George Batten,

has resumed his duties as **Surveyor** of **Shipping** for **Lloyds** and for the

Eastern Marine Insurance Co.

(267) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 25 January 1860. *Agents.*

Het KANTOOR van den *Notaris*

Mr. A. M. MEERTENS,

is op de **groote rivier** naast het Kantoor van de Heeren Engelhardt & Co. (244)

WORDT GEVRAAGD:

Een Geneesheer voor *Billiton.*

Adres bij

(251) REIJNST & VINJU.

Verlangd eene VROUW, tot waarneming van een groot *huishouden.*

Adres: La H. bij den boekhandelaar

(245) H. M. VAN DORP.

Aan eene ***dag- en kostschool,*** op eene der hoofdplaatsen, vraagt men eene

SECONDANTE,

tegen billijke voorwaarden.

Adres in persoon of per franco brieven bij

(240) L. BRAS,

Kostschoolhouder op Molenvliet.

Een jong Mensch,

in de ***Fransche*** en ***Engelsche*** taal kunnende Correspondeeren, en met het **boekhouden** bekend, zoekt eene betrekking op een **handelskantoor,** liefst te *Batavia.*

Adres: met franco brieven onder letter R. bij den boekhandelaar

(238) H. M. VAN DORP.

TE KOOP

26 Koebeesten,

waaronder **melkgevende** en **bezette**. Informatiën te *Buitenzorg* bij

(269) F. F. HAMELBERG.

TE KOOP:

Eene fraaije Verzameling

van

DAIJAKSCHE EN CHINEESCHE WAPENEN

en

KLEEDINGSTUKKEN,

een 30tal Houtsoorten, Rhenocero's Koppen, Koppen van Tijgers, Bantings en Krokodillen,

HERTEN- en BANTINGS-HOORNEN,

etc., etc.

Te bezigtigen bij den boekhandelaar

(242) H. M. VAN DORP.

TE KOOP

JATTIE,

NIEUW ZEELANDSCH GREENEN

en diverse andere

HOUTSOORTEN,

gezaagd of te zagen

op opgegeven afmetingen, aan de Machinen fabriek

en

HOUTZAAGMOLEN

van

(104) J. B. DROSSAERS.

BUITENZORG

EEN HUIS TE HUUR

à *f* **35** 's maands, nabij de ***Societeit,*** dadelijk te aanvaarden.

Adres ***Java-Bode.*** (228)

TE HUUR

WORDT GEVRAAGD:

EEN HUIS,

om in den loop der maand Februarij aanstaande te kunnen aanvaarden; liefst gelegen op ***Cramat, Parapattan*** of ***Weltevreden***, en tegen een **huurprijs** van *f* 100.— à *f* 150.— 's maands.

Adres: onder letter A. Z. bij

(253) LANGE & Co.

TE HUUR

Het

HUIS,

Op *Tana-Abang*, vroeger bewoond door mevr. de wed. [illegible] met primo Februarij te aanvaarden.

Te bevragen bij den Heer

(270) J. C. PEREIRA, te *Buitenzorg.*

TE HUUR

Een Huis in de Berendrechtslaan, Te bevragen, bij

(277) J. BOSHOUWERS.

Genezing te Calcutta, van de Jicht door middel van

HOLLOWAY'S PILLEN EN ZALF.

Copij van een' brief den 14 Maart 1859, ontvangen van Babo v. Bussumbee Law, hoofdkommies bij de policie te Calcutta.

Aan Professor Holloway, 242 strand London.

Sir! Sedert verscheidene jaren geregeld lijdende aan jicht of rhumatische pijnen, en alles beproefd hebbende zonder eenige beterschap te bespeuren, ben ik ten laatste tot het gebruik van uwe zalf en pillen gekomen. Ik ben thans zoo gelukkig u met een dankbaar hart te kunnen melden dat ik al spoedig eene groote verligting ondervond, en met het gebruid der medicijnen voortgaan den laatste winter vrij wel was en nu nog steeds in het bezit eener goede gezondheid ben.

Mijnen opregten dank bied ik u daarvoor bij deze aan; ik gevoel niet erkentelijk genoeg te kunnen zijn voor het voorregt dat ik geniet ten gevolge van het gebruik uwer niet genoeg te waarderen zalf en pillen, en zal alles doen om u bij mijne vrienden aan te bevelen.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 1. — 3. — 5. —.

Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	»	F. Neumann.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Salatiga	»	F. Kruthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok,
» Samarang	»	H. L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (283)

PHOENIX FIRE OFFICE,

Gevestigd te LONDON, sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Établissementen**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1⁰/₀ 's jaars.

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . ¾⁰/₀ »

Suiker- en Koffi-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machinerien, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ¾⁰/₀ »

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . 1⁰/₀ »

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1¼⁰/₀ »

Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1⁰/₀ »

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*

C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*

(100) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

OOST-INDISCHE ZEE- EN BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ

(Kantoor Batavia).

ALGEMEENE VERGADERING

van Deelhebbers ten kantore van de Maatschappij, op

Maandag, den 6den Februarij aanstaande,

des middags ten 12 ure, ter verificatie der boeken en balans afgesloten onder Ult. December 1859, en tot het benoemen van eenen commissaris ad interim, ter vervanging van den heer J. J. MIJNSSEN, die als zoodanig op zijn verzoek is afgetreden.

De Directeuren,

G. SUERMONDT.

A. B. J. CRAMERUS.

BATAVIA, 21 Januarij 1860. (225)

Paul van Vlissingen & Dudok van Heel

van Vlissingen, van Heel & Derosne Cail & Co. — te Amsterdam.

De ondergeteekenden agenten van voormelde fabrikanten, bevelen zich voortdurend aan, voor de levering van alle soorten van

MACHINERIE en GEREEDSCHAPPEN,

Bestellingen kunnen ook gedaan worden bij de Heeren

B. J. van Eck en Co. te Soerabaija.

van den Broek ten Bokkel » Samarang.

en Sepp [illegible] » Cheribon.

(403) DÜMMLER EN Co.

Boekhandel Lange & Co.

Voorhanden:

FIGURATIVE SCHETS

van het Rijk van

BANDJERMASSING.

(292)

EERSTE BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Zaturdag, 28 Januarij 1860, No. 8.

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR

Brand- en Levensverzekeringen.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen**, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*
MAJOR, MATZEN en Co., *Soerabaija.*
(101) W. MAJOR en Co., *Passaroeang.*

Indisch Staatsblad 1858.

NOMAN EDITIE. ad *f* 3.—

Pas Ontvangen: zoomede:

DE INDISCHE STAATSBLADEN compleet tot en met 1858 in lederen band . . *f* 69.—

DE INDISCHE WETBOEKEN compleet in 2 deelen. . . . . *f* 10.—

Te Batavia en Samarang bij
(230) G. KOLFF & Co.

Boekhandel van H. M. van Dorp

te Batavia.

Dickens. All the Year round. No. 1 à 17.

Vervolg op de Brieven en uitboezemingen van den ouden heer **Smits.**

Plakboek voor Kinderen.

Eene bijzonder fraaije Collectie

STEREOSCOOP PLATEN,

voorstellende gezigten, uit

EGYPTE, NUBIE EN PALESTINA.

(243)

GEGOMDE ETIQUETTEN,

à f 2— per gros.

(231) H. M. VAN DORP.

Vademecum Militairen:

Verkrijgbaar, bij den boekhandelaar *H. M. van Dorp* te Batavia.

REPERTORIUM in blanco, naar art. 45 van het nieuw gearresteerde reglement op het notaris-ambt. (233)

Ontvangen een uitgezocht factuur:

Paarlemoeren en Ivoren Balboekjes, Dames Portemonnaies en Notitieboekjes in fluweel. Gouden, Zilveren en Ivoren potlooden, Fraaije Pennehouders, Vouwbeenen, Leesteekens, Flacons. etc., etc.

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1860 (232)

H. M. VAN DORP, Batavia.

Rossini, Stabat Mater,

LE PARDON DE PLOERMEL.

Partition Français-Allemand, Pièces détachés.

Beyer, phantast Criotiques, geb.

Hunten, Méthode de Piano.

---

fraai en net gebonden

ROOMSCH-KATHOLIEKE KERKBOEKEN

in marocco en fluweel.

Thomas à Kempis, Imitation de Jésus Christ.

Prachtuitgave met Platen. (231)

Per Mail ontvangen:

ARRANGEMENTS POUR LE PIANO

de l'Opéra: Le pardon de Ploërmel, savoir:

Le Carpentier, 185e. et 186e, *Bagatelle*, à *f* 2.50
Rosellen, *Fantaisie* sur cet opéra, » 3.—
Bousquet, *Polka* sur le pardon de Ploërmel » 1.50

POUR LE VIOLON AVEC ACCOMP. DE PIANO:

Herman, *Morceau de salon* sur le pardon de Ploërmel *f* 3.—

Op nieuw ontvangen:

Lefébure-Wély, Les Cloches du Monastère *f* 1.50.

(279) H. M. VAN DORP.

H. M. VAN DORP, Boekhandelaar
te Batavia

heeft ontvangen:

DE DAGERAAD, dl. 1—7, geb. in ½ leder bd. *f* 75,—
ST. SIMON, Mémoires, 13 vol. . . . . „ 25,—
MÉZIÈRES, Een geneesmiddel tegen de Armoede „ 1,50
ZSCHOKKE, Jezus Christus in zijn persoon en werk. In heel linnen band. . . . . „ 4,—
(278)

Die iets te vorderen heeft van wijlen den welEdelGeboren Heer ***Daniel, Cornelis, Helvetius van Riemsdijk***, gelieve zich binnen den tijd van twee maanden aan te melden bij

den Testamentairen Executeur,
T. AMENT.

BATAVIA, 28 *Januarij* 1860. (275.)

Een ieder die iets te vorderen heeft van of verschuldigd is aan den boedel van den overleden heer ***J. Bos***, vervoege zich binnen zes weken bij den

Executeur Testamentair,
RIDDER A. DE STUERS.

BATAVIA, 24 *Januarij* 1860. (247)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den Heer C. F. Enger worden verzocht binnen 6 weken betaling en aangiften te doen aan

den Testamentair Executeur,
(227) G. F. ENGER.

Door het spoedig vertrek der *Landmail* belet geworden zijnde, om persoonlijk afscheid **van Oude, goede Vrienden** te nemen, doen wij zulks bij deze

J. J. MIJNSSEN.
J. A. STOK.

Aan boord van de stoomboot
Palembang, reede Batavia
24 Januarij 1860. (237)

De ondergeteekenden passagiers van het Ned. schip ***Ida Elisabeth***, kapt. **C. Kramers**, brengen op deze wijze hun opregten dank aan den Gezagvoerder en zijne Echtgenoote voor de gulle en hartelijke behandeling, die zij gedurende de reis van Nederland hebben genoten.

Zij bevelen ieder, die eene aangename zeereis willen maken dit schip met zijn gezagvoerder ten zeerste aan.

F. H. VAN HENGEL.
F. G. VAN DELDEN.
P. A. MATTHES.
J. J. NONCK ROBBERTS.
C. A. WHITTON.
J. L. S. WHITTON.

BATAVIA den 28 *Januarij* 1860. (299)

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. P. C. van der Mark naar Nederland. (274)

Mevr. de Wed. *Nelis* en de heer *Simons* en familie naar Nederland, gemagtigden de heeren *J. W. Tierbach en J. W. Stammler.* (285)

Het Stoomschip BATAVIA,

Kapitein ***Neijts.***

Vertrekt Zondag den 26sten dezer naar

SAMARANG en SOERABAIJA.

(261) W. CORES DE VRIES.

STOOMGELEGENHEID

Naar ***Samarang, Sourabaija, Macassar, Timor Koepang, Delhi*** en de ***Molukkos.***

24 uren na aankomst der verwacht worden de ***Landmail.***

Naar ***Muntok, Riouw***, en ***Singapore.***
Op den ***8sten*** Februarij.

Naar ***Pontianak*** en ***Singkawang.***
Op omstreeks den ***8sten*** Februarij.

Nadere inlichtingen bij
(301) W. CORES DE VRIES.

GELEGENHEDEN NAAR NEDERLAND

met schepen der Heeren

A. VAN HOBOKEN & ZONEN.

Aanwezig in Iindië:

ROTTERDAM, Kapt. Poort, } vertrekkende van Batavia
CORTGENE, „ Dunlop } omstreeks medio Februarij,
TWEE ANTHONIJS, Kapt. van Rijn van Alkemade idem tegen medio Maart,
De ZEPHIR, Kapt. de Vries, vertrek nog onbepaald.

nog worden verwacht:

De TRITON, Kapt. Adriaans, } welke volgens de laatste berigten uit Holland Zeilklaar waren.
„ JASON, „ van Buren,
„ MEDEA, Kapt. Lourens,

Aan boord van elk dezer schepen bevinden zich een geëxamineerd GENEESHEER en eene melkgevende Hollandsche Koe.

Adres bij REYNST & VINJU, te Batavia.
(221) „ „ ANEMAET & Co., te Soerabaija.

GELEGENHEID

tot vertrek naar

SOERABAIJA,

per ZEPHIR,

Kapitein **DE VRIES,**

om spoedig te vertrekken.

Adres bij
(250) REIJNST & VINJU.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den raad van Nederlandsch-Indie gehoord;
Allen, die deze zullen zien of te hooren lezen, Salut! doet te weten:

Dat Hij, in aanmerking nemende, dat het wenschelijk is om, ter voorkoming van misbruiken ten nadeele van den lande, nadere maatregelen te nemen, betreffende het achterlaten in Nederlandsch-Indie van schepelingen van Nederlandsche of vreemde schepen;

en lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan.

Met explicatie en ampliatie der resolutien van 2 Februarij 1825, no. 24, (staatsblad no. 6), en 10 April 1827, (staatsblad no. 43), zoomede van het besluit van 12 September 1837, no. 20, te bepalen:

1o. dat geene afmonstering van schepelingen van Nederlandsche of vreemde vaartuigen zal mogen plaats vinden, dan met medeweten en goedkeuring van het hoofd van gewestelijk bestuur, hetwelk de magtiging daartoe niet zal verleenen, dan nadat behoorlijke zekerheid voor verpleging en terugzending der af te monsteren schepelingen zal zijn gesteld, ten ware deze personen door de justitie alhier ter zake van misdrijf waren in hechtenis gesteld, of andere redenen van dringenden aard eene afwijking van het voorschrift noodzakelijk maken, op welke alsdan 's gouvernements goedkeuring behoort te worden gevraagd,

2o. dat als voldoende zekerheid steeds zal worden beschouwd de schriftelijke kennisgave van den consul der natie, waartoe de af te monsteren schepelingen behooren, dat hij voor de rigtige terugbetaling der bedoelde kosten instaat.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 22sten Januarij 1860.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(*Staatsblad no.* 9.)

EXTRACT uit het Register der besluiten van den Gouverneur-Genraal van Nederlandsch-Indie.
Buitenzorg, den 24sten Januarij 1860. (No. 12.)

(Staatsblad no. 10.)

Gelezen, enz.

Gelet op art. 1, 3de lid van het reglement op het houden der registers van den burgerlijken stand (staatsblad 1849 no. 25)

Is goedgevonden en verstaan:

Goed te keuren, dat door den Gouverneur van Celebes en onderhoorigheden bij zijn besluit van 9 December 1859 no. 1, de functien van ambtenaar van den burgerlijken stand in de landen van Kadjang en Sindjai zijn opgedragen aan den civielen gezaghebber aldaar; met bepaling voor zoo veel noodig, dat hij zal behooren tot het regtsgebied van den raad van justitie te Makassar.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de opzigter der derde klasse bij 's lands burgerlijke openbare werken J. F. H. Bekhuis.

Benoemd:

Tot lid in den raad van justitie te Soerabaija, de substituut-officier van justitie aldaar mr. B. de Groot.

BIJ DE ALGEMEENE SECRETARIE.

Bevorderd:

Tot tweeden kommies op dat bureau F. S. Hartsinck.
Tot derden kommies, de geëmploijeerde op dat bureau J. C. W. Coert.

Benoemd:

Tot eersten kommies op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust, de tweede kommies op genoemd bureau C. A. van Dinter.

BIJ DEN RESIDENTIE-RAAD TE BENKOELEN.

Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, het lid H. Schouten, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Benoemd:

Tot lid, T. W. Gibson, ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester aldaar.

Goedgekeurd:

Dat door den Directeur der Kultures,

BIJ HET KADER DER LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES

Zijn Overgeplaatst:

Uit de residentie Tagal, naar de residentie Cheribon, ter beschikking van den resident aldaar, de controleur der tweede klasse jhr. H. W. F. Hora Siccama.

Uit de residentie Bezoeki, naar de residentie Tagal, ter beschikking van den resident aldaar, de controleur der derde klasse J. J. de Graaf.

Uit de residentie Bagelen, naar de resident Bantam, ter beschikking van den resident aldaar, de controleur der derde klasse J. C. Reijnst.

Uit de residentie Bantam, naar de residentie Bagelen, ter beschikking van den resident aldaar, de controleur der derde klasse W. F. van Andel.

Schutterijen, enz.

Benoemd:

Tot kommandant bij de schutterij te Pasoeroean, de kapitein D. de Clonie MacLennan.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 30 Januarij, ten huize van den heer R. J. A. Plump, op Tana-Abang door Gebr. Roselje & Co.

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Op Dingsdag, den 31 Januarij en Woensdag, den 1 Februarij, wegens vertrek, ten huize van den heer H. C. Wilmans, op Kramat, door Cassalette & Co.

en

Voor een der verbrande pakhuizen, aan den kleinen Boom, door John Pryce & Co.

Op Woensdag, 1 Februarij, voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.

Op Donderdag, den 2 Februarij, voor het woonhuis van den heer Veltbandal, Baeretrechtslaan, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

Op Vrijdag, den 3 Februarij van den boedel van wijlen den chinees Tan Soan, op Pintoe Ketjil, door John Pryce & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van den 26 dezer worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door den Gemagtigde van de Testamentaire Executrice te Batavia, van wijlen den heer B. W. A. Dehne, in leven gepensioneerd 2de teekenaar bij de genie.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 25 tot en met den 27 Januarij 1860.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Dr. D. Croockewit van Amsterdam. — Mevr. Croockewit van Idem. — F. A. Sesink Clee van Idem. — G. H. Boelhouwer, van Batavia.

JAVA HOTEL. F. J. Breijmann en familie, van Batavia. — I. R. Rijken van Rotterdam. — J. W. van der Walp van de Reede. — B. A. E. Juta, van Harderwijk. — J. M. de Kok van Idem. — F. W. J. Dekker en familie, van Nederland, — I. L. Nieustraa van de Reede. —

Vertrekkende Personen.

W. F. A. Eckhardt, Kapitein der infanterie. — Kapitein der genie L. C. van Kerkwijk.

Eene waarschuwing.

De meest belangrijke tijdingen door de mail uit Nederlandsch-Indië te *Triest* aangebragt, worden onverwijld bij aankomst door den telegraaf van daar overgeseind naar *Nederland.*

De telegraaf is den gewonen mailpost in den regel eenige dagen vooruit.

De nieuwsbladen in het vaderland beijveren zich de ontvangene telegrafische berigten met ongeloofelijken spoed wereldkundig te maken.

Verheugen wij ons over deze snelle verspreiding van de meest belangrijke berigten, met verontwaardiging zien wij, dat de telegraaf tusschen *Triëst* en *Nederland* in de laatste tijden is aangewend, om eene ongerustheid, eene bezorgdheid op te wekken, die *verderfelijke* gevolgen hebben kan.

Eerst was het: *de Gouverneur-Generaal is ziek; Hij vraagt afscheid.*

Van daar daling der staatspapieren.

De mail, een paar dagen later met de brieven aangekomen, zeide er intusschen niets van.

Het was eene mystifikatie.

Naauwelijks is die bezorgdheid geweken, of ziet daar komt een ander berigt, dat bestemd was om geheel Nederland in rep en roer te brengen: eene telegrafische depeche van *Batavia* van den 25 October houdt in, *dat er gisting op Java heerscht, en dat alle Europeanen zich wapenen.*

Nog onder den indruk van de ijzingwekkende gebeurtenissen in Britsch Indië, verkeert geheel Nederland als door een elektrieken schok in groote bezorgdheid, in angst en ongerustheid.

De staatspapieren dalen andermaal.

Een paar dagen later en het zal zijn gebleken, dat het eene tweede mystifikatie was.

Wie de korrespondent is, die al deze onheilspellende berigten van *Triëst* aan de Hollandsche dagbladen overseint, is ons onbekend.

Wij wenschen hem ook niet te kennen.

Onwillekeurig denken wij aan zeer onedele bedoelingen, aan verspreiding van slechte tijdingen met het doel de beurs te agiteren en daarmede eigen voordeel te behalen.

Het middel is verachtelijk.

Wij komen er verontwaardigd tegen op.

Wij waarschuwen.

Wij die het meest belang hebben bij eene getrouwe mededeeling van het voornaamste nieuws. —

Wij waarschuwen tegen alle overdrijving.

Wij raden onzen broeders in Nederland omzigtig te zijn met het geloof aan die telegrafische depeches uit Triëst. —

Keuren wij *overdrijving af, geringschatting* niet minder.

Overdrijving schaadt, zij straft zich-zelf.

Op *geringschatting* volgt reaktie.

Wij willen daarom geen *overdrijving.*

Wij willen evenmin *geringschatting.*

Maar wat willen wij dan?

Wij willen de *waarheid.*

Niets meer.

Niets minder.

Dit is onze leus.

Ware dit de leus van den korrespondent der Hollandsche nieuwsbladen, Nederland zou niet achtereenvolgens in groote angst en ongerustheid hebben verkeerd.

Achtereenvolgens: immers tot tweemalen toe.

De laatste keer wel het meest. —

Heeft die korrespondent wel de gevolgen berekend van zijne onzalige berigten?

Was hij te goeder trouw, dan is hij een weetniet.

Was hij te kwader trouw, dan treffe hem onze verachting.

Wij verachten *hem,* voor wien niets heilig is.

Wij verachten den *overdrijver* niet minder dan den *leugenaar.*

Wij gelooven in onze afkeuring niet geïsoleerd te staan.

Wij gelooven, dat het geheele Indische publiek in die afkeuring deelt.

En het is dan ook met groote zelfvoldoening, dat wij hebben vernomen, dat de Bataviasche Handelstand in een manifest, bestemd voor den handel in Nederland, heeft gewaarschuwd voor overdrevene of logenachtige berigten uit *Indie.*

Wij hopen in de gelegenheid te zijn, dit manifest spoedig in onze kolommen op te nemen.

Telegram van Boni.

Aangeboden te Samarang, 26 Januarij 4 uur 20 min. des namiddags, ontvangen te Weltevreden 1 uur 55 min. later.

Boni is onderworpen.

De zaken zijn door generaal van Swieten definitief geregeld.

De Koningin heeft de rijksornamenten aan den nederlandschen opperbevelhebber overgegeven.

De blokkade is opgeheven.

Generaal van Swieten is gezond.

Majoor Kroesen is aan zijne wonden overleden.

De luitenants Rooijen en Koenen zijn te Soerabaija aangekomen.

Ons geheele verlies in deze expeditie bedraagt tot op dit oogenblik 43 man aan dooden, 135 zieken en gekwetsten.

BATAVIA.

Jl. Woensdag kwam alhier ter reede het Nederlandsche schip *Abel Tasman,* gezagvoerder J. Rijke, aan boord hebbende een detachement suppletietroepen, onder bevel van den kapitein der artillerie Dekker, die van wertof teruggekeerde, en medegeleide van de 2e luitenants der infanterie Juta en Kok.

Onder het detachement, dat bij vertrek uit Nederland 100 onderofficieren en manschappen telde, was, welligt reeds in het vaderland, het verfoeijelijk plan gesmeed om het schip af te loopen. Zij hielden hun plan echter niet zoo goed verborgen, of de officieren merkten dra, dat er iets bijzonders onder hen gaande was, waarop de onderofficieren van den kommandant den last ontvingen, zoo mogelijk achter het geheim te komen. Een woordentwist tusschen eenige soldaten werd door de onderofficieren gehoord, en in hunne drift lieten eenigen zich eenige woorden ontvallen, die voor den kommandant genoeg waren, om een paar hunner in de boeijen te zetten. Deze gingen de anderen verraden, en weldra waren er dertien geboeid, terwijl nog twaalf overigen, bij gebrek aan boeijen, hiervan bevrijd bleven, maar natuurlijkerwijs scherp in 't oog werden gehouden. Schildwachten met geladen geweren bezetten, zoodra het donker werd, het dek, de matrozen deden gewapend wacht, en de officieren sliepen het grootste gedeelte der reis gekleed. Een man van het detachement, die eerst deel genomen had aan het afschuwelijk plan, maar naderhand, berouw gevoelende, zich had teruggetrokken, is hoogst waarschijnlijk door de zamengezworenen over boord geworpen; altans had men hem hiermede gedreigd, en den volgenden morgen werd hij vermist. De vijfentwintig schuldigen, Duitsche en Fransche Zwitsers, zijn den dag na aankomst alhier, toen de ontscheping plaats had, tusschen de bajonetten naar de hoofdwacht gebragt, waar zij in verzekerde bewaring zijn.

Den kommandant komt lof toe voor de wijze, waarop hij zich van zijn moeijelijke taak heeft gekweten. Als een zeer aardig uitgedacht wapen hadden twee matrozen de wacht met een vollen peperbus, om den eersten, die iets wilde beginnen, de oogen vol peper te strooijen.

— Was het met innige blijdschap, dat wij den bovenstaanden telegram, betrekkelijk den hoogst gelukkigen en snellen afloop der 2e Bonische expeditie, ontvingen, in onze vreugde mengde zich diepe droefheid, toen ons door datzelfde berigt de tijding gewerd van den dood des majoors *Kroesen.* Het leger verliest in hem een algemeen geacht, bemind, verdienstelijk en dapper hoofdofficier, het vaderland een zijner dappere zonen, een hunner, wier namen worden genoemd, als het den roem en de grootheid des vaderlands geldt. Wij wijden een traan van deelneming en smart aan zijn verlies; maar, zoo er oorlog moet zijn, zoo het noodig is, dat het zwaard uit de schede moet worden getrokken, — dat dan ieder het voorbeeld van den dapperen gesneuvelde volge, en onverschrokken, gelijk hij zijn bloed voor Hollands eer, voor Hollands roem, voor Hollands driekleur plenge. Hij stierf den schoonen dood des krijgsmans op het bed van eer.

— Met genoegen deelen wij mede, dat den geabonneerden a. s. maandagavond een verrassing toeft, blijkens advertentie van de directie des Schouwburgs. In plaats van opera een spectacle concert, dat geeft afwisseling, dat noemen wij een gelukkige gedachte. De keuze der stukken is mede zeer goed te noemen, de ouverture der *Zampa* (van Herold) en die van den *Robin des Bois* (Webers Freyschütz) zijn bekend en geliefd. Wij beloven ons hiervan een aangenamen avond en we hopen, dat een talrijk publiek de schouwburgzaal zal vullen.

Batavia. Door het bestuur der Vereeniging tot bevordering der Geneeskundige Wetenschappen in Nederlandsch Indië zijn op den 21sten Januarij jl. tot gewone leden der Vereeniging benoemd: de HH. J. Alken, officier van gezondheid 3e kl.; J. G. Th. Bernelot Moens officier van gezondheid 2e kl.; J. C. Bernelot Moens apotheker 3e kl.; dr. F. Engelken, gepensioneerd officier van gezondheid 1e kl., practiserend geneesheer te [Doe]rakarta; C. A. M. M. von Ellenrieder, officier van gezondheid 3e kl.; G. G. C. F. Greiner, officier van gezondheid 2e kl.; G. Helfrich, officier van gezondheid 2e kl.; dr. H. Holländer, dirigerend officier van gezondheid 1e kl.; W. Hubers van Assenraad, officier van gezondheid 2e kl.; dr. civiel geneesheer te Poerawakarta; dr. G. L. Mens Fiers Smeding, te stadsgeneesheer te Soerabaija, G. C. E. Moesman, apotheker 3e kl.; Th. H. MacGillavry, officier van gezondheid 3e kl.; C. Mioulet, officier van gezondheid 3e kl.; J. J. W. E. van Riemsdijk, officier van gezondheid 2e kl.; A. Scharlée, apotheker 2e kl.; A.; G. Veltman, apotheker 3e kl.

Banjoemaas. — In de afdeeling Poerbolingo is in de maand Januarij ten gevolge van overstroomingen eenige schade aan de te veld staande indigo en padi toegebragt. Door overstrooming der rivier Klawing zijn namelijk 73½ bouws indigo beschadigd en 2½ bouws geheel vernield. De schade wordt door inboeting, zooveel mogelijk, hersteld, terwijl de vernielde uitgestrektheid van 2½ bouw op nieuw beplant wordt, van welk een en ander men zich een gunstigen uitslag belooft, bijaldien de in die streken overvloedig vallende regens nog eenigen tijd aanhouden.

Wijders zijn door overstrooming van de rivier Sentoeng 20 bouws padi geheel en 30 bouws gedeeltelijk vernield. De noodige bevelen zijn gegeven, om die uitgestrektheid sawah's op nieuw met padi te doen beplanten, waartoe voldoende bibiet aanwezig is.

Lampongsche districten. — Eene buitengewone werkzaamheid heeft zich ontwikkeld bij het beplanten der sawah's, welke onder ultimo December voor het grootste gedeelte afgeplant waren, terwijl op de ladangs de padi reeds ongeveer een voet hoog stond. Nog nimmer gebeurde het, dat deze landbouwwerkzaamheden op het einde van het jaar afgeloopen waren. Door schaarschte van rijst was de prijs daarvan tot ƒ 8 de pikol gestegen. Aanvoeren van Java voorzagen echter in het gebrek en de hooge prijs der gom-elastiek (minstens ƒ 60 per pikol, welke in dezelfde maand 1858 hoogtens ƒ 25 was) vergoedde weder de duurte van de rijst.

In den loop der maand December van Mekka teruggekeerde bedevaartgangers hebben medegedeeld, dat de helft der personen, welke in 1857 en 1858 uit de Lampongsche Districten de reis naar Arabië hadden ondernomen, op verschillende wijzen zijn omgekomen. In 1859 kwamen 21 hadjis in de Lampongsche Districten terug en gingen 125 personen ter bedevaart.

Gedurende dat jaar werden afgemaakt 101 groote tijgers en 379 rhinocerossen, waarvan aan premien is uitbetaald de som van ƒ 6.770. (Jav. Ct.)

Soerabaija, 21 Januarij. Wij vernemen dat hier ter reede is aangekomen het Peruaansch schip *Victoria,* met 450 chinesche landverhuizers die voor Australie zijn bestemd. Het vaartuig is hier aangekomen met het doel om te ververschen en daar er zich hier noch Chineesche, noch Europesche ambtenaren bevinden, zich de opvarenden genoodzaakt aan boord blijven. Twee hunner echter zijn heden nacht over boord gesprongen en naar wal gezwommen. (*Oostpost.*)

LAATSTE BERIGTEN.

Londen, 10 December. Al de tot het congres uitgenoodigde mogendheden hebben de uitnoodiging aangenomen.

— Engeland zal op het congres vertegenwoordigd worden door lord Cowley, terwijl lord Wodehouse of sir James Hudson tweede gevolmagtigde zal zijn.

— De keizer van Frankrijk heeft, ten antwoord op een brief van kooplieden uit Liverpool, verklaard, dat het gerucht van zijne vijandelijke oogmerken ongegrond was.

— De heer Buoncompagni is tot Gouverneur-Generaal van Midden-Italië benoemd, welke benoeming de goedkeuring van alle partijen wegdraagt.

— Generaal Harney heeft bij de aankomst van generaal Scott op 't eiland San Juan zijn kommando nedergelegd, en generaal Scott heeft het eiland voor onzijdig grondgebied verklaard.

— Farini heeft een besluit gepubliceerd, waarbij één bestuur voor Parma, Modena en de Romagna wordt georganiseerd.

— De voorloopige regering van Toskane blijft zich verzetten tegen de vorming van een Midden-Italiaansch verbond.

— Men denkt, dat het Piemont niet toegestaan zal worden, graaf de Cavour als gevolmagtigde in het congres zitting te doen nemen.

— Garibaldi heeft een zamenkomst gehad met de keizerin-weduwe van Rusland.

—De directeur der politie te Palermo is op de publieke straat vermoord. Men verwacht [illegible]

— Tijdingen uit Marokko melden, dat de verliezen in den krijg aan beide zijden aanzienlijk zijn.

— Te Konstantinopel is wederom een ministeriële krisis ontstaan.

— De duitsche conferentie te Wurtzburg is geëindigd. Men verwacht als resultaat een ontwerp van Bondshervorming.

— De pruissische gezant naar Japan heeft Dantzig verlaten.

— Een aanzienlijke vermindering der fransche zeemagt is ophanden.

— In Hongarije heerscht een groote [illegible].

— Een nieuw concordaat tusschen Baden en Rome heeft veel beweging in Baden verwekt.

— Te Londen is een Reform-conferentie gehouden, waarbij de heer Bright als zijn gevoelen te kennen gaf, dat het min voegzaam zou wezen, zich op eenige wijze te verklaren tegen de Reform-bill, door lord John Russell beloofd.

— In Ierland zijn demonstratiën op groote schaal ten gunste van den paus aangelegd, maar vele invloedrijke roomsch-katholieken van rang en stand hebben er geen deel aan willen nemen.

— In de afgeloopene week hebben zware buijen gewoed. Men berigt onderscheidene schipbreuken.

— Uit St. Petersburg meldt men, dat de keizer van China den Russen aan de Amur heeft bevolen te vertrekken, daar hij hun nooit verlof heeft gegeven, om dat grondgebied te bezetten, en dat de russische ambassade te Pekin in haar paleis „verzegeld" is.

— Wij vernemen, dat er troepen over land worden gezonden en dat er een kwartiermeester in Aegypte is aangekomen, om dit berigt te bevestigen; men zegt, dat een detachement artillerie het eerst langs dezen weg naar China zal worden gezonden.

— De fransche strijdkrachten naar China zijn begonnen in te schepen.

— Een batterij Armstrongkanonnen zal over land worden gezonden.

— De verhouding tusschen Engeland en Frankrijk is beter dan vroeger.

— De handel is goed. Geldmarkt willig. Consols 97¼ 95⅞. —

AANKOMST DER MAIL.

In den namiddag van den 25sten kwam ter reede Batavia, de stoomboot *Batavia*, kapitein *J. C. L. Neyts*, met brieven en dagbladen uit Europa, loopende tot 10 December jl. Wij deelen daaruit het volgende mede.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Rotterdam, 7 Dec. Hoewel de brieven tot uitnoodiging voor het congres reeds den 30sten November verzonden en daarop reeds van de meeste mogendheden antwoorden van adhaesie ontvangen zijn, is nog niet officieel bekend gemaakt, wanneer en waar het bijeen zal komen. Het waarschijnlijkste is in de eerste dagen van Januarij en wel te Parijs. Ook kan men nog met geen genoegzame zekerheid zeggen, welke mogendheden er op zullen vertegenwoordigd zijn en door welke diplomaten. Er is eerst gezegd, dat lord Palmerston voor Engeland zou optreden, doch men schijnt dit plan, dat in een kabinetsraad genomen was, weer te hebben opgegeven. Even twijfelachtig is het berigt, dat de graaf de Cavour Sardinie zal vertegenwoordigen. Meer zeker schijnt, dat Rusland zal worden vertegenwoordigd door prins Gortschakoff en den graaf von Kiseleff, Pruissen door den baron von Schleinitz en den graaf Pourtalès, Frankrijk door graaf Walewski en den heer de Banneville. Wat de voorwaarden betreft, die Engeland gesteld heeft, daaromtrent heerscht mede nog veel onzekerheid. Wel spreekt men nog altijd van weigering, om de Zuricher tractaten te erkennen, maar de zoo gewigtige eisch, die steeds door de Engelsche regering als onmisbare voorwaarde van toetreding op den voorgrond werd gesteld, namelijk dat het regt voor Italie om zijn eigen regering te kiezen, de grondslag zou uitmaken van het congres, schijnt ter zijde gesteld. Aan den anderen kant zou men uit Weener brieven opmaken, dat de Oostenrijksche regering zelve weinig verwachting van eene strikte naleving der bepalingen van Villafranca heeft. Daarentegen hoopt men te Weenen, dat op het congres tweespalt zal ontstaan ter zake van de Romagna, en het zou zeer wel kunnen zijn, dat men daarin gelijk had. Wij stippen bij deze gelegenheid aan, dat in de laatste dagen weer sprake geweest is van een koningrijk Italie, met den prins de Carignan aan het hoofd. Het regentschap Buoncompagni heeft tot veel geharrewar aanleiding gegeven, maar is toch ten slotte in diervoege geschikt, dat hij niet als regent de teugels van het bewind in de Midden-Italiaansche staten op zich zal nemen, maar als gouverneur-generaal dier landen. Inmiddels heeft de heer Farini, dictator van Parma, Modena en de Romagna, een gewigtigen maatregel genomen. Om de eenheid, en bij gevolg ook de kracht der drie provincien te vermeerderen, heeft hij de afzonderlijke besturen dier gewesten opgeheven en zamengesmolten tot één, dat zijn zetel zal hebben te Modena. De militaire aangelegenheden zullen echter haren hoofdzetel hebben te Bologna. Misschien is deze laatste maatregel genomen met het oog op een eventueelen inval der Pauselijke troepen tot herovering van het gebied.

De verhouding tusschen Frankrijk en Engeland is op dit oogenblik weer beter dan in langen tijd het geval was. Het is dan ook uitgemaakt, dat de strijdkrachten van beide natien tegen het voorjaar tot eene expeditie naar China vereenigd zullen worden. Merkwaardig is het feit, dat vier kooplieden te Liverpool zich met een brief tot keizer Napoleon hebben gewend, waarin zij lucht gaven aan hunne vrees voor ernstige oneenigheden tusschen beide landen. Het antwoord des keizers luidde zeer gunstig en — wat vooral een goeden indruk maakte, was, dat het gepaard ging met een maatregel van de Fransche regering, die in allen gevalle iets meer beteekent dan eenige bloote woorden, op het papier neergeworpen. Die maatregel betreft het naar huis zenden van matrozen, wier diensttijd nog niet ten einde is. Buitendien wordt gezegd, dat bij den Franschen staatsraad een ontwerp aanhangig is tot verlaging van het invoerregt op eenige Engelsche artikelen, dat, eenmaal tot wet verheven zijnde, in Engeland zal worden beantwoord met eene vermindering der regten op sommige Fransche produkten. De beteekenis hiervan springt een ieder in het oog. Hoe inniger de commercieele belangen zijn, die tusschen Engeland en Frankrijk bestaan, hoe meer waarborgen men erlangen zal voor het behoud van den Europeschen vrede. Dit neemt niet weg, dat Engeland hoogst waarschijnlijk zal voortgaan met zijne maatregelen, om 's lands kusten in goeden staat van verdediging te brengen.

Veel opzien baarde eenige dagen geleden het plotseling vertrek van lord Cowley naar Londen, nadat hij te Compiègne anderhalf uur met den keizer alleen had doorgebragt. De gezant heeft te Londen op even min officieele wijze een afzonderlijk onderhoud met koningin Victoria gehad. Wat daar verhandeld is, lekt niet uit. Een gerucht, als zou de lord namens den keizer een gelijktijdige ontwapening in Frankrijk en Engeland hebben voorgesteld, is bepaald tegengesproken.

Het Parlement is tegen [illegible] bijeengeroepen.

Het officieele orgaan van Sardinie deelt twee traktaten mede, welke te Zurich gesloten zijn, het eene tusschen Sardinie en Frankrijk, het andere tusschen Sardinie en Oostenrijk. In het eerste artikel van eerstgenoemd traktaat wordt de afstand van Lombardije door Oostenrijk aan Frankrijk bevestigd, alsmede de weder afstand daarvan door den keizer van Frankrijk aan Sardinie. De vestingen Mantua en Peschiera blijven echter aan Oostenrijk, even als Venetie. Sardinie neemt voorts de lasten, die op Lombardije drukken, over. Het betaalt 40 millioen florijnen aan Oostenrijk, als drie vijfde deel van de schuld, genaamd Monte-Lombardo. Dit bedrag zal door Frankrijk voorgeschoten worden, terwijl Sardinie daarvoor aan Frankrijk schuldbrieven, rentende 5 pCt., zal geven, ter waarde van 100 millioen fr. Verder betaalt Sardinie aan Frankrijk 60 millioen tot vergoeding van een deel der oorlogskosten, voor welk bedrag het inschrijvingen bekomt op het Sardinisch grootboek.

Voorts wordt in het traktaat der beide mogendheden bepaald, dat er voortaan altijd vrede en vriendschap tusschen de vorstenhuizen van Oostenrijk en Sardinie en hunne erfgenamen zullen bestaan. De wederkeerige krijgsgevangenen worden teruggegeven en het grondgebied, dat de Sardinische en Oostenrijksche troepen, krachtens den in der tijd gesloten wapenstilstand, bezet hielden, zal worden ontruimd, terwijl zij zich naar de nieuwe grenzen zullen terugtrekken. De soldaten en de burgerlijke ambtenaren in Lombardije, welke niet in Sardinische dienst verkiezen te blijven, kunnen vrijelijk in die van Oostenrijk overgaan.

Overigens is in de traktaten niets vermeld, dat niet reeds vroeger geheel of hoofdzakelijk bekend was.

Iets later is ook de tekst van al de Zuricher traktaten door den Parijschen *Moniteur* wereldkundig gemaakt. Aandacht verdient, dat er niets vooruit is bepaald ten aanzien der Italiaansche hertogdommen, die geheel aan het congres worden overgelaten. Evenmin vindt men er iets in over de middelen, die gebezigd zouden kunnen worden, om de uitvoering der besluiten van het congres te verzekeren, noch over de vermindering of handhaving van het gezag des pausen.

De *Univers* bevat eene correspondentie uit Rome over de kwestie der hervormingen. Indien deze briefschrijver een tolk is van het gevoelen der Pauselijke regering, dan bestaat er zeer weinig hoop, dat ten dien aanzien iets op den weg van vooruitgang tot stand zal komen. De bedoelde correspondent zegt, dat het wereldlijk en geestelijk gezag van den Heiligen Stoel één en ondeelbaar is, dat de Pauselijke regering het Fransche burgerlijk wetboek nimmer kan invoeren, en dat die regering niets anders zijn kan dan zij is. Na deze opsomming is het noodeloos in eene nadere analyse van het artikel te treden.

De paus ontvangt dagelijks bisschoppelijke mandementen en adressen van tallooze geloovigen uit alle oorden der wereld, die hem hunne innige verknochtheid en diepe smart betuigen, wegens de vele kwellingen, welke zijn vaderhart grieven.

De Protestantsche beweging breidt zich allengs meer in Hongarije uit, zonder dat zij echter vooralsnog een voor de Oostenrijksche monarchie gevaarlijk karakter heeft. Men merkt echter op, dat sedert eenigen tijd veel troepen naar Hongarije gezonden worden.

In Duitschland blijft de Keurhessische kwestie aan de orde van den dag en zet er over en weer veel kwaad bloed, terwijl niemand nog schijnt te kunnen voorspellen, wat van dat bedroevende politieke schouwspel het einde zal wezen.

De Pruissische gezant bij het Keurhessische hof heeft Kassel verlaten. Men schrijft dit vertrek toe aan de spanning, die tusschen Pruissen en Keurhessen ten aanzien der constitutie ontstaan is. Ook de Keurhessische gezant te Berlijn heeft van zijne regering in last gekregen, zich te verwijderen en zich voorloopig naar Dresden te begeven.

Den 25sten November begon te Wurzburg eene conferentie, bestaande uit de volgende bondsstaten: de koningrijken Beijeren, Saxen en Wurtemberg, het Keurvorstendom Hessen, de Groothertogdommen Hessen-Darmstadt en Mecklenburg-Schwerin en de Hertogdommen Nassau, Saxen-Meiningen en Saxen Altenburg. De vergadering is al weder uiteen, zonder dat men tot dusver hoort wat zij eigenlijk uitgerigt heeft.

Volgens het Pruissische regeringsblad van 30 November heeft de prins-regent aan den minister van oorlog, generaal von Bonin, op zijn verzoek ontslag verleend en hem tot kommanderend generaal van het achtste legerkorps benoemd. De tijdelijke waarneming van het ministerie van oorlog is aan den vorst von Hohenzollern opgedragen. Verschil van gevoelen met zijne ambtgenooten over de bij het Pruissische leger, en met name bij de landweer, in te voeren hervormingen, schijnt volgens de berigten aanleiding tot de aftreding van dezen algemeen geachten staatsman te hebben gegeven.

De standen van Luxemburg hebben met 15 tegen 13 stemmen besloten, dat de vertegenwoordigers bij regtstreeksche verkiezing zullen worden benoemd. De regering had eene verkiezing met trappen gewenscht.

Het Deensche ministerie is afgetreden en reeds door een ander vervangen, dat echter gedeeltelijk slechts voorloopig is tot stand gekomen. De heer von Rottwill is president van den raad en minister van justitie en ad interim minister voor de aangelegenheden van Holstein en Lauenburg.

Den 30 November heeft een gevecht tusschen de Spanjaarden en de Mooren plaats gehad, dat nog al bloedig geweest en ten voordeele der Spanjaarden uitgevallen moet zijn. Men moet evenwel niet uit het oog verliezen, dat alle tijdingen van dezen kant door een Spaanschen trechter komen.

De Zwarte zee is in het laatst der vorige maand door hevige stormen geteisterd, die tallooze schipbreuken veroorzaakt hebben. Het belangrijkste berigt uit Konstantinopel is, dat de Porte zich niet meer tegen de doorgraving der landengte van Suez verzetten zal.

NEDERLAND.

Van den Specialen Correspondent van den Java-Bode.

's Gravenhage, 9 December 1859.

Er was een tijd, mijn waarde redacteur, dat de begrootings ontwerpen den hoofdschotel vormden van den parlementairen disch, waarvan onlangs de *Nederlandsche Spectator* gewag maakte. Artikel voor artikel werd gewogen en herhaalde pogingen aangewend, met wisselend geluk, om hetgeen de regering na rijp overleg in haar ontwerp gebragt had, te wijzigen of op zijde te stellen. De heeren vertegenwoordigers zijn met den tijd evenwel eenigzins genezen van hunne liefde voor amendementen; de ondervinding heeft het nadeelige aangetoond dier overrompelingen met de bajonet; de meerderheid althans bedenkt zich wel, eer zij aan zulke geïmproviseerde wetsveranderingen hare stem geeft. En over 't algemeen is de zucht, om over de posten der begrooting te spreken, aanmerkelijk verminderd. Zoo is de kamer dan ook thans reeds gevorderd tot hoofdstuk X der Staatsbegrooting, niettegenstaande de discussie eerst den 28sten November aanving.

De laatste zittingdag, aan de opening der discussie voorafgaande, werd nog gewijd aan de beslissing over het ontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot, waarvan de behandeling nog niet geëindigd was, toen ik u mijn vorigen schreef. Vergun mij met een enkel woord aan te vullen, wat aan die mededeeling nog ontbrak, om u dan een resumé te geven van de beraadslaging over de hoofdstukken der begrooting.

Ik gaf u reeds kortelijk de onderwerpen aan, welke in de zitting van den 25sten November besproken werden. De voornaamsten waren vooreerst de buitengewone toelagen aan regterlijke ambtenaren. Velen vreesden dat de integriteit dier personen daardoor schade zou lijden, maar de *Minister* deelde die vrees niet, en de kamer kon slechts afkeuren, niet beletten. In de tweede plaats de zaken van Bandjermassing en Boni, waarover de beraadslaging zeer kort duurde. De heer *Sloet tot Oldhuis* gaf der regering den raad, om het aziatisch gouvernement te vervangen door een europeesch bestuur, waarin de rust en veiligheid betere waarborgen zouden vinden. Over Boni ontbraken nog de volledige berigten; de *Minister* beriep zich op dat gemis, om zich van uitvoerige verklaringen te onthouden, maar hij gaf te kennen, dat de dienst uitstekend was geregeld in alle opzigten en de expeditie voortreffelijk georganiseerd. Een later debat zal leeren, in hoeverre de Minister waarheid sprak doch nu reeds bewijzen de eerste berigten, dat de overbrenging van troepen enz. veel te wenschen overliet. Maar dat debat zal eerst over een paar maanden gehouden worden, want deze mail bevat geene stellige berigten. Het is evenwel niet waarschijnlijk, dat de kamer bij de aankomst van eene latere mail nog bijeen zal zijn, daar in den loop der volgende week reeds het reces zal aanvangen. Een derde punt betrof het kultuurstelsel; de heer *Duymaer van Twist* trad op als warm verdediger der vrije kultures, en werd daarin gesteund door den heer van *Hoëvell*, die misschien de eerste was, die dat beginsel in de Tweede kamer verdedigde. De heeren *Rochussen* en *van Hall*, welke laatste zich in den laatsten tijd bijzonder op koloniale zaken toelegt, verdedigden den gedwongen arbeid, en zoo zal er nog jaren lang misschien over de zaak gesproken worden, totdat de kans voorbij is, om van eene dwaling, indien het althans eene dwaling is, terug te komen.

De laatste zitting aan het koloniaal batig slot gewijd, was misschien niet de onbelangrijkste. Gij weet hoe de heer Rochussen in der tijd een wetsontwerp voorstelde tot regeling der koloniale comptabiliteit. Dat wetsontwerp, waartegen de kamer geene zoo overwegende bezwaren maakte, dat men voor eene verwerping behoefde te vreezen, werd na de opening der zitting niet meer door den Minister ingediend, en thans verklaarde hij bijna onbewimpeld, dat men op die wederindiening door hem niet meer behoefde te rekenen. Evenzoo sprak thans de Minister over het wetsontwerp tot emancipatie der slaven in West-Indie zeer onbestemd; uitgifte van de suikercontracten zou niet worden geregeld; de uitgifte van papieren geld was onnoodig; in de koffijveilingen zal geene verandering worden gemaakt, en in al die verschillende redevoeringen stond op den voor- of nevengrond, dat de kamer zich met die koloniale aangelegenheden niet te bemoeijen had. Zoudt gij in zoodanige redevoeringen den heer Rochussen erkennen, den man, die toen hij de portefeuille pas aanvaard had, de schrik was der reactionnaire koloniale specialiteiten? 't Is treurig, want al ziet de heer Rochussen in, dat hij den langsten tijd minister is geweest, daarin mag toch geene reden liggen, om met alle antecedenten te breken. Zoo het ontwerp, het gebruik van het koloniaal batig slot betreffende, te verwerpen ware geweest, ongetwijfeld zou ik u die verwerping thans moeten mededeelen, maar een batig slot wijst men niet af, al is hij, die het aanbiedt, niet juist de man, van wien 't men wil ontvangen, en het *timeo Danaos et dona ferentes*, past men nooit in dien zin toe, om de millioenen uit Indie te weigeren.

Hoe zal het evenwel gaan met hoofdstuk XI? Wij weten dat velen er hunne stem tegen verheffen zullen, maar eerst 37 stemmen maken de meerderheid, en zoo er al 37 leden gevonden worden, die den minister van kolonien een opvolger toewenschen, er zijn er onder, die begrijpen, dat een aftreden van dezen minister welligt het aftreden van anderen zou ten gevolge hebben, en dat op die wijze de spoorwegplannen, waarmede zich nu de Tweede kamer vereenigd heeft, in de lucht zouden blijven hangen.

Die consideratie zal ook waarschijnlijk ten gunste van de wet op de middelen komen, waarvan de verwerping onvermijdelijk den val van den minister van financien, den grooten man in die spoorwegplannen, na zich zou slepen. Neemt men nu in aanmerking, dat de Eerste kamer de ontwerpen tot bekrachtiging der concessien niet in hare tegenwoordige zitting schijnt te zullen behandelen, dan mag men met eenigen grond aan dit kabinet nog een leeftijd van een half jaar toekennen. Maar ik loop weder het heden vooruit, en de ondervinding, ook als correspondent van een blad, heeft mij geleerd, dat van dit ministerie zelfs geen dag te voren te zeggen is, wat het morgen doen zal. Bepalen wij ons dus tot hetgeen het gisteren en eergisteren gedaan heeft; met andere woorden volgen wij vooreen oogenblik den loop der beraadslagingen over de staats-begrooting.

Het parool was gegeven, om de begrooting dit jaar niet weder tot het onderwerp van een politieken strijd

te maken, en aan de algemeene beschouwingen maakten zich dan ook slechts een paar leden schuldig, financiemannen van 't verleden of voor de toekomst. De heeren *van Hall, van Voorthuysen, Beth* en *van Heukelom* kwamen op voor den druk, waaronder de gemeenten gebukt gaan, en verlangden eene betere regeling van het belastingstelsel, vooral om aan den "nood der gemeenten" — een gejikten term tegenwoordig—te gemoet te komen.

De minister meende dat trapsgewijze maatregelen moesten worden beraamd, om de gemeenten te ontheffen, beriep zich op enkele van die maatregelen en beloofde in 't vervolg nog meer te doen. De hoofdstukken I en II, (Huis des konings en Hooge collegien van Staat) werden daarop zonder tegenstand aangenomen. Ook over hoofdstuk III (Buitenlandsche zaken) was de beraadslaging niet van groot gewigt. De voornaamste kwestie was de aftapping van de Maas door de Belgische oeverbewoners, waardoor die rivier te weinig water houdt, om aan hare bestemming als handelsweg te beantwoorden. Herhaaldelijk en met kracht is daarover geklaagd, en het gouvernement heeft zich steeds beroepen op onderhandelingen, die er over loopende waren; door die bewering is ook het onlangs gedane voorstel, om van wege de kamer eene enquête daarover te doen plaats hebben, nog altijd liggende gebleven, ofschoon nu verscheidene leden verklaard hebben, dat zij het uit die vergetelheid zouden redden – en ook thans zegt de minister, dat men aan het onderhandelen is over eene schadeloosstelling!" En intusschen gaat men in Belgie voort, de gronden met ons water te irrigeren, en moeten de schepen wegens den lagen waterstand blijven liggen! — Een ander punt, eveneens de provincie Limburg betreffende, gold de losmaking van dat hertogdom van den duitschen bond. De minister erkende daarvan de wenschelijkheid, maar de omstandigheden waren niet geschikt, om er toe over te gaan. Men zal zeker eerst het kalf laten verdrinken, voor men tot eene herstelling der brug besluit; men zal eerst misschien weder de dreigende verwikkelingen in een oorlog laten overgaan, voor men stappen doet, om ons uit de amphibische positie van onafhankelijken staat en duitschen bondsstaat, voor zooveel Limburg betreft, te redden. Men zag evenwel in het een zoo min als het ander eene reden om den minister van buitenlandsche zaken het vertrouwen te onthouden, en de begrooting van zijn departement werd met algemeene stemmen aangenomen.

Bij de behandeling van het budget van justitie vroeg men van verscheidene kanten, of de minister niet wilde, weder met eene nieuwe organisatie der regterlijke magt bij de kamer zou komen. Men gaf hem het uitzigt, op eene aanneming van dat ontwerp, als het in overeenstemming was met de beginselen, die bij gelegenheid der behandelingen van de laatst ingediende organisatie door de meerderheid waren omhelsd. Maar de minister zag de zaken zoo rooskleurig niet in, hij was zoo zeker niet, dat de meerderheid omtrent het stelsel van appel of cassatie, ook de meerderheid zou zijn omtrent andere hoofdbeginselen, en was zij dit niet, dan zouden de minderheden op de onderdeelen, de meerderheid vormen bij de stemming over het geheel. Hij zou dus niet overgaan tot de indiening van zoodanige voordragt, maar beginnen met een wet voor te stellen, waardoor het aantal en de zetels der verschillende geregtshoven werden bepaald. (*Wordt vervolgd.*)

Rotterdam, 7 December. Sedert ons vorig berigt was de weêrsgesteldheid hier te lande slap en regenachtig. Slechts een enkele dag was de temperatuur zeer koud en scheen de vorst zich krachtig te zullen doen gevoelen; de thermometer daalde tot 26° F. Het regenachtige weder keerde echter nog denzelfden dag terug en het kwik steeg weder tot 45° F. — De gezondheidstoestand wordt langzamerhand weder normaal. De cholera is verdwenen en de tusschenpoozende koortsen nemen ook in Friesland, waar ze het sterkst geheerscht hebben, bij den dag af. — De levensmiddelen zijn in prijs iet wat rijzende.

— De heer *H. Stolte*, lid van de tweede kamer der staten-generaal, uit het hoofdkiesdistrict Amsterdam, ridder der orde van den Nederl. Leeuw, gepensioneerd inspecteur van financien in Nederlandsch Oost-Indie, die den ouderdom van ruim 61 jaren had bereikt, is den 30sten November te 's Hage overleden. De overledene was het eenige lid, dat bij de stemming over het spoorweg-ontwerp afwezig was, want sedert geruimen tijd was hij ernstig ongesteld en heeft hij, ten gevolge daarvan, de laatste discussien in de kamer niet meer kunnen bijwonen, ofschoon hij, voor zooveel zijn toestand toeliet, den loop der zaken met de meeste belangstelling bleef volgen.

— Den 5den dezer heeft op de begraafplaats *Eik en Duinen*, te 's Hage, de plegtige ter aarde bestelling plaats gehad van het stoffelijk overschot van den heer *H. Stolte*. Achter den lijkwagen volgde een vijftal rijtuigen, waarin gezeten waren de naaste bloedverwanten en vele vrienden van den overledene, benevens eenige leden van de tweede kamer. Ook op de begraafplaats zelve bevond zich een aantal personen, die de laatste eer aan den waardigen overledene bragten.

— Z. M. de koning is den 5den dezer uit de residentie naar het Loo vertrokken.

— De terugkomst van H. M. de koningin is tot 15 dezer uitgesteld. H. M. denkt eerst te Stuttgard nog de onthulling van het gedenkteeken ter eere van den hertog Eberhard bij te wonen.

— Volgens berigten uit Weenen is Z. K. H. de prins van Oranje den 27sten November aldaar aangekomen, kort na zijne aankomst ontving hij een bezoek van den keizer van Oostenrijk. Ter eere van Z. K. H. had den 28sten op het slot te Schönbrunn een galadiner plaats, terwijl Z. K. H. den 29sten op een diner bij den aartshertog Frans Karel was uitgenoodigd.

— H. K. H. prinses Frederik neemt in beterschap dagelijks toe.

— Z. M. heeft, in de orde van de Eikenkroon benoemd tot officier: mr. T. van Capellen, laatstelijk resident van Banka.

— De Overland-post, loopende tot 8 October, is den 27sten November hier te lande aangekomen.

— Tot ons opregt leedwezen vernemen wij, dat op het adres des heeren F. H. van Vlissingen, om verlenging van den termijn der hem verleende concessie tot exploitatie van Borneo's Wester Afdeeling, tot 4 Maart 1860, door den *Minister van kolonien* afwijzend is beschikt, zonder daarvoor eenige andere reden op te geven, *dan dat niet was voldaan aan de bepaling, dat de concessie* den 50sten jl. aan eene naamlooze vennootschap moest zijn overgedragen.

— Men berigt ons, dat door den Minister van kolonien een contract is gesloten met den heer Cores de Vries, tot het in dienst brengen van eene geregelde stoompakketvaart tusschen Batavia en de voornaamste havens van Java en onze Buitenbezittingen. Het subsidie, daartoe den heer Cores de Vries verleend, moet, onder daartoe bepaalde voorwaarden, tot een bedrag van *f* 500,000 's jaars zijn vastgesteld.

Voorts heeft de minister concessie verleend aan de heeren L. J. Enthoven en Co., te 's Hage, tot het daarstellen van eene gazfabriek op groote schaal te Batavia zonder eenig subsidie, doch waarbij het gouvernement zich verpligt, tot een daartoe bepaalden prijs, een getal van 700 gazlantaarns te gebruiken; met dien verstande echter, dat, naarmate het gebruik van gaz bij particulieren zal toenemen, in de door het gouvernement te betalen prijzen vermindering zal worden gebragt. Heeft dat gazverbruik een bepaald maximum bereikt, dan verkrijgt het gouvernement de straatverlichting om niet.

Bij de mededeeling dezer feiten zij ook een woord van hulde gebragt aan de wakkere Nederlandsche industriëlen, de heeren Enthoven en Co., die met een groot kapitaal deze onderneming wenschen tot stand te brengen.

— Z. M. heeft bij besluit van 11 dezer, eene wijziging gebragt in bestaande formatie van het personeel van den generalen staf van het leger in Ned.-Indie.

— Op den 4den December is geëmbarkeerd, aan boord van het schip *Catharina Wilhelmine*, gezagvoerder F. H. Popken, bestemd naar Oost-Indië, een detachement militairen, sterk 150 man, onder het bevel van den kapitein P. C. S. van der Blom en medegleide van den 1sten luitenant J. L. B. Granpré Molière, beiden van het wapen der infanterie in Oost-Indië en van verlof terugkeerende, onder bijvoeging van den officier van gezondheid der 3e klasse J. H. van Woelderen.

's Gravenhage, 9 Dec. Het volgende voorval verdient allezins vermelding. Een ambtenaar van een der departementen van algemeen bestuur werd door eene zware ziekte aangetast, die het ergste deed vermoeden. Zijn chef, een edelhartig man, was het bekend, dat de ambtenaar, gelijk zoo velen helaas! in niet zeer gunstige omstandigheden verkeerde en was daarom beducht, of hij wel het verschuldigde aan het weduwen-fonds behoorlijk had voldaan. Bij onderzoek bleek zijne vrees maar al te gegrond te zijn. Eene niet onaanzienlijke som was de stervende ambtenaar ten achteren. De hoofdambtenaar spoedt zich huiswaarts en keert onmiddelijk naar het bureau van het fonds, met bedrag van het verschuldigde [illegible] door hij de bewerker is, dat eene bejaarde weduwe haar leven lang in haar onderhoud, al moge het dan sober zijn, kan voorzien. Slechts weinige dagen na de aanzuivering van schuld overleed de ambtenaar. De waarheid vordert, dat bij de vermelding van het zoo edel gedrag des hoofdambtenaars worde gevoegd, dat deze aan een in het buitenland wonenden bloedverwant hiervan mededeeling heeft gedaan, en dat die bloedverwant zich gehaast heeft, om onder innige dankbetuiging voor de belangstelling in het lot der weduwe te kennen te geven, dat over de gelden kon worden beschikt.

— De voormalige luitenant-generaal C. A. Gunkel den 6den December in het huis van verzekering te 's Hage overleden.

ENGELAND.

Londen, 7 December. De *Morning Post* behelst weder een hoofdartikel, waarin de taak en bevoegdheid van het congres uit Engelands oogpunt beschouwd worden. Wij twijfelen (zegt dat orgaan van Lord Palmerston) of er ooit eene vergadering van ernstige mannen bijeen is gekomen met minder bevoegdheid, om over de door hen te behandelen zaken te beslissen, dan het congres van diplomaten, hetwelk over eene maand zijne zittingen te Parijs zal aanvangen, om Italie's zaken te regelen. De overtuiging van deze waarheid, welke onder de staatkundigen van alle partijen hier te lande zoo algemeen is en voorzeker ook bij ons kabinet bestaat, maakte voorafgaande onderhandelingen en afspraak met andere mogendheden noodig, alvorens ons gouvernement besluiten kon deel te nemen in beraadslagingen, wier uitslag zoo gewigtig en van zooveel onzekere gebeurlijkheden afhankelijk is. Ons gouvernement moet zich houden binnen de perken, aangewezen door de sterkte en algemeenheid dier overtuiging onder het Engelsche volk, welke overtuiging door het bestaan der Züricher verdragen slechts ten deele gewijzigd of verzwakt kan worden."

Hetzelfde blad somt de moeijelijkheden en gevaren op, waarmede de Spaansche expeditie tegen Marokko te worstelen heeft, en zegt: »Niet voor ons handelsbelang alleen, maar vooral om den wille des vredes en wegens zedelijke beweegredenen van den verheventen aard, heeft het Engelsche gouvernement al het mogelijke gedaan, om eene vredebreuk tusschen Spanje en Marokko te verhoeden: doch ongelukkig was het Madridsche kabinet ongeneigd, om het oor aan eenig voorstel tot schikking te leenen; en het gevolg is, dat Spanje zonder rijp beraad, zoo niet roekeloos, een oorlog aangevangen heeft, welke langer zou kunnen duren en meer zou kunnen kosten, dan de Spaansche staatslieden hebben verwacht. Wij geven uit als vrienden aan Spanje den raad, om onvoorzigtig aangevangen oorlog spoedig te eindigen. Het zou weinig voordeel kunnen behalen en veel van zijn roem kunnen verliezen in den oorlog, dien het nu ondernomen heeft."

— Het departement van marine heeft last gegeven, om het getal werklieden op de werf te Chatham aanzienlijk te vermeerderen, ten einde met meerder snelheid de oorlogschepen af te werken, die thans op stapel staan.

— Men heeft uitgerekend, dat in Engeland en Schotland (Ierland nog niet medegerekend, hetwelk 80,000 man kan leveren) reeds meer dan 200,000 vrijwillige scherpschutters zijn ingeschreven, die in zeer korten tijd gekleed en behoorlijk gewapend zullen zijn. In verscheidene zeeplaatsen zijn artillerie-korpsen, mede uit vrijwilligers bestaande, opgerigt.

— Volgens berigten uit Rio Janeiro tot 9 Nov. was op 23 Oct. in Buenos-Ayres een vinnig gevecht geleverd, waaraan ook de wederzijdsche vloten hadden deel genomen; ofschoon de troepen van Urquiza de zwaarste verliezen hadden geleden, was het hem toch gelukt de andere partij tot nabij de hoofdstad te volgen, alwaar alles in rep en roer was, de nationale garde gedrild en verschansingen opgeworpen werden, terwijl Buenos-Ayres in staat van beleg was verklaard.

FRANKRIJK.

Het antwoord, dat de keizer door zijn secretaris, den heer Mocquard, aan de heeren Shaw, Mello, Irving en Blackwell, handelaren te Liverpool, op een brief aan Z. M. heeft doen geworden, luidt als volgt:

»*Paleis der Tuilerien*, 30 November 1859.

»Mijne heeren, gij hebt u regtstreeks tot den keizer gewend, ten einde te weten te komen, hoedanig zijne gezindheid jegens Engeland is." Eene groote vrees en een groot vertrouwen kunnen alleen dien stap motiveren. In één opzigt zijt gij aangetast door een denkbeeldig kwaad, dat naar het schijnt, uw land bereikt heeft met de snelheid eener epidemie; in een ander opzigt rekent gij op de loijauteit van hem, van wien gij een antwoord verlangt. Het was evenwel gemakkelijk u-zelven dit antwoord te geven, indien gij bedaard naar de wezentlijke oorzaak uwer bezorgdheid onderzoek hadt gedaan.

»Die oorzaak zoudt gij dan alleen gevonden hebben in al die praatjes, die uwen landgenooten opgedischt werden door de hardnekkige verspreiding van de meest hersenschimmige vrees.

»Tot dusverre bestond er, in alle omstandigheden, geen woord, geen daad des keizers, die regt gaven om aan zijne gevoelens, en bij gevolg aan zijne voornemens jegens uw vaderland, te twijfelen. Hij heeft door zijn gedrag, dat onveranderlijk hetzelfde was, geen oogenblik opgehouden, zich als een trouw en onberispelijk bondgenoot te doen kennen. Hetgeen hij geweest is, wil hij — ik verklaar het uit zijn naam — blijven. De aanstaande deelneming aan dezelfde gevaren in een afgelegen land door Engelsche en Fransche soldaten, kan daarvan getuige zijn. Bestrijdt daarom, nu gij voor het vervolg volkomen gerust gesteld zijt, eene dwaling, welke maar al te zeer verspreid is. De groote natien zijn er, om elkander te waarderen en niet om elkander te vreezen.

Parijs, 7 December. De keizer neemt thans dagelijks met groote belangstelling de openbare werken in oogenschouw, welke tot verfraaijing dezer hoofdstad worden aangelegd en welke hij sedert zijne reis naar Berlijn nog niet had gezien.

[illegible]

Men schrijft uit Florence, dat de provisionele regering van Toskane, welke bewijzen van sympathie zij ook van Engeland ontvangt, geene grooter leening te Londen heeft kunnen sluiten dan voor een bedrag van 5 millioen lire, hetgeen niet voldoende is voor de behoefte.

— Men verzekert, dat het kabinet te Turijn, alleen ten gevolge eener persoonlijke briefwisseling tusschen keizer Napoleon en koning Victor Emanuel, besloten heeft, om Sardinie op het congres niet door graaf Cavour te doen vertegenwoordigen. Koning Victor Emanuel moet daarbij evenwel ook duidelijk hebben te kennen gegeven, dat zijne toegevendheid op dat punt voor hem eene zware opoffering is.

BRITSCH INDIE.

Uit Pinang meldt men van den 14den dezer:

Wij vernemen, dat het plan bestaat, om de europesche artillerie in de *Straits* te verdubbelen, welke magt tegenwoordig bestaat uit 60 kanonniers, 2 bombardiers, 2 korporaals en 1 sergeant. De geheele magt zal in drie detachementen verdeeld worden, waarvan het sterkste te Singapore aanwezig zal zijn, het daarop in sterkte volgende te Pinang en het derde, 't welk uit 16 man bestaat, voor Malakka bestemd is.

— De prijs der rijst is de afgeloopen week gerezen. Witte rijst kost heden 25 cent de gantang, welke hoeveelheid in dezen tijd van het vorig jaar maar 10 cent kostte. Eenigen denken, dat er geen schaarschte voor eigen gebruik bestaat, wijl aanzienlijke hoeveelheden dagelijks uit de provincie en de naburige rijstdistrikten aangevoerd worden, en dat, daar er bij de thans heerschende hooge prijzen geen sprake kan zijn van uitvoer naar verwijderde havens, men alleen koopt op onmiddelijke aanvraag. De zaak is evenwel, dat de aanvoer beneden de gewone hoeveelheid in dit jaargetij is, en dat de vraag voor de chinezen in de aangrenzende tindistrikten buitengemeen groot is. Alleen in het distrikt Laroot in Perak is de chinesche bevolking gedurende de twaalf laatste maanden verdubbeld en kan men haar aantal tegenwoordig op ten minste 6000 schatten, die wat levensmiddelen betreft, allen van Pinang afhankelijk zijn. De dagelijksche rijstoogst gaat achteruit, en het eenige middel, dat wij voor het oogenblik weten, om het kwaad te verhelpen, is gelegen in de aanvoer van rijst uit Pagu en Astracan, die binnen [illegible] verwacht kunnen worden.

Al de levensbehoeften, bv. klappernoten, olie, boter, melk, vogels, visch, spek, vleesch, groenten, enz. zijn reeds voor geruimen tijd merkelijk in prijs gestegen, en het traktement der huisbedienden, de huishuur, lokaalhuur, koelieloon, kleermakers en schoenmakers werkloon zijn evenzeer in de laatste maanden hooger geworden. Ofschoon de lagere klassen het eerst lijden bij prijsverhooging, weten zij zich vergoeding te verschaffen door de artikelen, waarin zij handelen, in prijs te doen stijgen, door hooger loon, huur enz. Die aanhoudend het meest daardoor lijden zijn de vast bezoldigde personen, gouvernements ambtenaren enz.

— Uit Ceylon wordt berigt, dat het weder zeer ongunstig voor het droogen van de koffij is geweest.

JAPAN.

In den staat van zaken alhier is geenerlei verande ring gekomen; maar men mag met grond verwachten, dat de vaste houding van den consul-generaal Alcock zal uitwerken, dat het japansche gouvernement gereassureerd en der onvoegzaamheden van de britsche ingezetenen paal en perk gesteld worden, wier gedrag de gedeeltelijke stremming des handels heeft veroorzaakt. 't Is pligt voor den handelsstand van China te vermelden, dat deze hun gedrag in 't algemeen zeer heeft afgekeurd. 't Is moeijelijk, om te weten te komen, wat er in japansche havens omgaat, doch het schijnt, dat er reden bestaan voor de waarschuwingen van den heer Oliphant en anderen tegen de verwachting van de een of andere groote, plotselinge uitbreiding des britschen handels door de opening dezer havens. Bij de eerste opening waren een menigte vreemde artikelen ter markt gebragt, die het een en ander te doen gaven, en de koop van goudgeld gaf een zeer winstgevenden handel, doch de werkelijke handelsvraag met betrekking tot Japan, nl. in hoeverre het genegen is, onze manufacturen te nemen en ons ruwe grondstof te verschaffen, blijft nog onopgelost.

VRIJE ARBEID OP JAVA.

Ingezonden door den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat *H. de Bruijn.*

(*Overgenomen uit het dagblad van Zuid-Holland en 's Gravenhage.*)

Door den Minister van Kolonien is in de zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal van Vrijdag den 25 November jl. een rapport van mij voorgelezen, omtrent de vraag in hoeverre de groote waterwerken in de residentie Soerabaija met vrijwillige arbeiders zijn tot stand gebragt.

In dat rapport werd in de eerste plaats de vraag gesteld:

» Is » »vrije arbeid"" in de beteekenis, welke wij Europeanen daaraan hechten, in de javasche maatschappij, bij haren tegenwoordigen toestand, *in het algemeen* mogelijk?"

Daardoor vermeen ik de kwestie van vrijen arbeid op Java op haar juister standpunt te hebben gebragt.

Ik vermeen voorts bij dat stuk duidelijk te hebben doen uitkomen:

1o. dat feitelijk geen enkele Javaan de geheele vrije beschikking heeft over zijn tijd en zijne handen, en

2o. dat het geheel en al van den invloed der besturende Europesche en inlandsche ambtenaren afhangt, of men bij de uitvoering van een werk of bij eene onderneming op Java in het algemeen, genoegzaam werkvolk verkrijgt.

Deze beide daadzaken, die den bovenbedoelden toestand naauwkeurig bepalen, hebben van zelve de ontkennende beantwoording op de gestelde vraag doen volgen, en het is mij niet duidelijk, hoe of iemand met gezond-verstand begaafd, kan volhouden dat onder zulke omstandigheden vrije geregelde arbeid, gelijk wij Europeanen dat begrijpen, toch mogelijk is.

Na de voorlezing van mijn rapport is de heer van Hoëvell opgestaan, en heeft, volgens het *Bijblad* van de *Staats-Courant*, te dien aanzien gezegd:

» Maar ik veroorloof mij een paar aanmerkingen op hetgeen ons de Minister heeft voorgelezen. Ik wil het gaarne een belangrijk stuk noemen; maar wat is het eigentlijk? Het is een nieuw element in den strijd, die thans gevoerd wordt, niet over den vrijen arbeid in het algemeen, maar over een speciaal geval; over den vrijen arbeid en den toestand der residentie Soerabaija. Nu is een geschrift bekend geworden van een resident, die met een vooroordeel in die residentie komende, den vrijen arbeid, door zijn voorganger aldaar ingevoerd, weder heeft vernietigd. In zijne brochure tracht hij te betoogen, dat die vrije arbeid eigentlijk geen vrije arbeid was. Een ander resident, tijdelijk hier te lande, is tegen dat boekske opgekomen, en heeft eene brochure geschreven, om te betoogen, dat vrije arbeid in het algemeen op Java niet alleen mogelijk is, maar reeds bestaat, en hoogst nuttig werkt. En wat doet nu de Minister? Hij deelt ons een geschrift van een hoofdingenieur mede betreffende ditzelfde punt. — Nu neem ik de vrijheid, op te merken, dat in dat stuk de zaak te eenzijdig wordt beschouwd. Java is Soerabaija niet, en toch worden er voor 't algemeen gevolgtrekkingen uit gemaakt, als of wat in Soerabaija is, ook overal bestaat. Ik erken, dat in sommige localiteiten op Java de vrije arbeid door de plaatselijke gesteldheid belemmerd wordt en misschien nog in langen tijd niet zal kunnen ingevoerd worden; 't is mogelijk, dat dit ook zoo in Soerabaija het geval is. Maar dat is nu juist nog een verschil van gevoelen, 't welk nog niet is opgelost. — *Sub judice lis est.*

» Maar ik herhaal: Soerabaija is Java niet. In het ons voorgelezen stuk is bijv. de toestand van het grondbezit in de Javasche maatschappij geschest, als te bestaan uit gemeentegronden, terwijl de gemeenten bestaan uit regthebbenden op dien grond, en geen regthebbenden of zoogenaamde orang-menoempang. Dat is te Soerabaija het geval; dat is in een groot deel van Java het geval: maar in menige streek op Java is het geheel anders, bijv. in een gedeelte van Cheribon, in de Preanger Regentschappen, in Bantam, en in een gedeelte van Bezoeki; daar bestaat partikulier individueel grondbezit. Ik maak eenvoudig deze opmerking, om te doen zien, dat men dikwijls door te eenzijdige beschouwingen tot verkeerde gevolgtrekkingen komt. Het is hier de kwestie niet, of speciaal in Soerabaija vrije arbeid mogelijk is, maar of hij op Java in het algemeen bestaanbaar en nuttig is.

» Ik zal met genoegen het stuk van den hoofd-ingenieur door den Minister van Kolonien voorgelezen, nog eens herlezen.

» Ik zal het leggen bij mijne verzameling van lettervruchten, over de kwestie met betrekking tot Soerabaija, die op die wijze langzamerhand aangroeit."

Het zij mij veroorloofd, den heer van Hoëvell met de meeste bescheidenheid te doen opmerken, dat de sub. 1 en 2 opgenoemde daadzaken, die den geachten afgevaardigde trouwens even als mij bekend zijn, niet hebben een localen aard, maar *overal* op Java den toestand beheerschen. De invloed van de Europesche en inlandsche besturende ambtenaren is *overal* dezelfde, uitgenomen op de hoofdplaatsen. *Overal* bestaan ook heerendiensten, zoodat *overal* de dessahoofden hunne onderhoorigen van den arbeid kunnen komen halen, om hun aandeel in deze of gene heerendienst af te maken, in plaats van op een werk, of bij een ondernemer geld te verdienen.

Het gerapporteerde is derhalve niet alleen van toepassing op Soerabaija, maar op geheel Java, sauf enkele uitzonderingen, als op de hoofdplaatsen.

De heer van Hoëvell houde mij voorts ten goede de opmerking, dat in het voorgelezen rapport, bij mijn weten, geen enkele » beschouwing" voorkomt. — Alles is feit. — Er kan alzoo ook geene » *eenzijdige*" beschouwing in voorkomen.

Wat wordt er niet eene massa intellectuelle kracht verspild aan het zoeken eener oplossing van die kwestie van vrijen arbeid, in mijne oogen zoo eenvoudig.

Ik kan het dan ook niet genoeg herhalen. De toestand der Maatschappij op Java laat den vrijen arbeid, zoo als wij Europeanen dien begrijpen, niet toe, en wat en hoeveel er nu ook over geschreven en gesproken is, de zaak wordt er niet door veranderd. Men zal er nog eene eeuw over schrijven en praten, en het zal steeds blijven zoo als het is, omdat er de Maatschappelijke toestand niet mede veranderd wordt.

Wilt gij vrijen arbeid, verander dan eerst den toestand der Indische maatschappij, dan zal de vrije arbeid van zelf wel volgen, en dan zult gij ook geene behoefte hebben aan de ongerijmde zamenvoeging der woorden, » vrije arbeid" en » invoeren."

Maar dwing vrijen arbeid niet tusschen den tegenwoordigen toestand in, door de eene of andere uitlegging van een artikel in een regerings-reglement of door besluiten, of aanschrijvingen, want het helpt niet.

Noch uitlegging, noch besluit, noch aanschrijving veranderen de uit den aard van den toestand voortvloeijende maatschappelijke verhoudingen, of heffen de heerendiensten op, of brengen Java op 50° breedte; en zullen derhalve ook den geregelden vrijen arbeid, gelijk wij Europeanen dat verstaan, niet doen verrijzen.

Alle jaren zal men bij de discussien in de Tweede Kamer over het batig saldo en de begrooting hetzelfde hooren en lezen in tal van brochures, welke op die tijdstippen zullen worden uitgegeven. Het eene beduidt zooveel als het andere. Het rooft tijd en de Minister en de leden onzer Volksvertegenwoordiging kunnen hun tijd veel beter besteden, dan zich daarmede bezig te houden.

Die discussien hebben nog eene andere uitwerking. Zij zijn ten deele oorzaak van de door den heer Vreede Bik, in zijne brochure, zoo te regt gesignaleerde *besluiteloosheid*.—Ik ben daarvan zoo overtuigd, ik heb voorts van hetgene onder den naam van vrijen arbeid op Java doorgaat, zoo veel gezien en gehoord, dat, als ik de eer had, lid te wezen der volksvertegenwoordiging, ik zeer geneigd zou zijn voor te stellen, om zoolang de maatschappelijke toestand niet is veranderd, in 's Lands Vergaderzaal nimmer een enkel woord meer over » vrijen arbeid op Java" te spreken.

Ik kon het voorgevallene in de zitting van den 25 November niet met stilzwijgen voorbijgaan, en daarom heb ik de eer uwe redactie te verzoeken, deze regels wel in een eerstvolgend nommer uwer Courant te willen opnemen.

De Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat,
H. DE BRUIJN.

Exposition de Bordeaux. Turbine à sucre de M. de Coster.

Op deze tentoonstelling werd de aandacht der industrieelen bijzonder getrokken door de *turbine à sucre* van den Heer de Coster, Het voornaamste der constructie van den toestel, is onzen lezers bekend. De hoofdvoordeelen daarvan zijn, eenvoudige zamenstelling der deelen, weglating van het metaalgaas, bijzondere snelheid van bewerking, zonder het minste gevaar der arbeiders, nuttige aanwending van bezinksels en anders onbruikbare stoffen, bijzondere goedkoopheid.

Het verslag van de *Jury d'examen* aangaande de proeve in hare tegenwoordigheid genomen met de turbine à sucre van de Coster zullen wij kortelijk mededeelen.

Toen het ons gelukt was door de menigte, die den toestel omringde, door te dringen, was de turbine reeds in volle werking.

De centrifugaal machine werd op een uiterst snelle wijze in beweging gebragt. Eene zwarte modderachtige vloeistof bestaande uit oogenschijnlijk onbewerkbare overblijfsels der suiker, door water vloeibaar gemaakt, werd door eene aanvoergoot in een trechter gebragt en kwam op deze wijze in de turbine.

Twee minuten daarna had de machine 2 of 3000 omdraaijingen gemaakt. De geheel afgewerkte stoffen waren in een vergaarbak opgevangen en de wanden der turbine bedekt met suiker, zoo wit en schoon gekristalliseerd, als wij immer zagen. Het is een resultaat, dat men zien moet om het te gelooven, vooral als men de grondstof en de daaruit verkregen suiker naast elkander ziet liggen, zoo als hier het geval was.

Uit het bovenstaande besluiten wij, dat de turbine van den Heer de Coster eene algeheele omwenteling in de suiker fabrikatie zal te weeg brengen. Het suikersap uit het riet komende zal weinige minuten later op de markt als suiker verkocht worden, waardoor natuurlijk de enorme kosten van fabrikatie en verlies in tijd zullen uitgewonnen worden.

Bij eene andere gelegenheid heeft men twee turbines naast elkanders geplaatst. De eene van den Heer Cail en de andere van den Heer de Coster, beide van Parijs. Beide heeft men gevuld met gelijksoortige zelfstandigheden. Bij de herhaalde proeven heeft de turbine van de Coster een voordeel van ²/₃ van den tijd behaald op de turbine van Cail. De verkregene produkten waren wat schoonheid betreft voor beide turbines gelijk.

De verder genomen proeven geven aan de turbine van Coster nog de navolgende voordeelen boven soortgelijke machines van andere fabrijkanten.

1e. De turbine van de Coster neemt minder plaats in dan die van Cail.

2e. Zij maakt 1800 omwentelingen in de minuut.

Door deze selheid is het mogelijk, om binnen 4 minuten 60 Kilo (Ned. ℔ bijna 1 Pikol) gezuiverde suiker te verkrijgen, voor zoo veel betreft middelmatige suiker en heeft men voor grove koloniale suiker slechts 2 minuten noodig voor dezelfde hoeveelheid.

3e. De verkregen producten zijn alle even schoon.

4e. De cylinder of trommel, die de ongezuiverde suiker ontvangt, is afscheidbaar van de beweegkracht, waaruit het groote voordeel voortvloeit, dat men de bewerking zonder ophouden kan voortzetten, door de turbines met afgewerkte suiker te vervangen door anderen, die de bewerking nog niet ondergaan hebben. Door een remtoestel, uitgevonden door den Heer de Coster, en bestemd om de fabricatie te bespoedigen, is men in staat om de turbine oogenblikkelijk te doen stilstaan, hoewel de overbrenger der beweegkracht 600 omwentelingen (in de minuut) maakt.

Deze daadzaken bevestigen op nieuw de gunstige verslagen over de werking der turbine van den Heer de Coster die wij in den tijd mededeelden, zooals onder anderen dat van de HH. Jeanti en Prevost, suikerraffinadeurs te La Villette.

Den 15 Junij 1857 hebben wij vier suiker turbines besteld tegen frcs. 1500 per stuk.

Na verschillende proeven genomen te hebben, die alle met den gunstigsten uitslag zijn bekroond, zoowel wat betreft de zuivering der suiker als de volkomene veiligheid voor alle gevaar voor de werklieden, iets wat voor een fabrikant van de grootste waarde is, hebben wij nog vier turbines à frcs. 2000 besteld en gaarne leggen wij de verklaring af, dat deze machines, die dag en nacht doorwerken, ons in alle opzigten geheel voldoen.

Hierbij kan men voegen het volgende berigt van Mauritius.

De turbines van de Coster, bij Larché te Longchamp in werking gebragt, hebben uitmuntende resultaten opgeleverd en laten wat snelheid van bewerking en suivering der suiker betreft, niets te wenschen over.

Alles toont dus aan, dat de tentoonstelling van Bordeaux de turbines van de Coster heeft in staat gesteld, om eene glansrijke overwinning te behalen. [1])

[1]) Bovenstaand stuk is door ons uit den *Moniteur Industriel* overgenomen, De fabricatie op die wijze is hier op Java genoegzaam bekend, maar vermeenen wij dat onze suikerfabrikanten niet ten volle zullen instemmen in den lof, die in bovenstaande regelen aan de turbine wordt toegezwaaid, en het gebruik der turbine zich wel zal blijven bepalen tot het schoonmaken van de punten der suiker brooden, wanneer die na gekleid te zijn uit de potten komen, en van de zoogenaamde tai goela,— daar over het algemeen de bewerking der melassi met de turbines te veel verlies in gewigt veroorzaakt en ook de met de turbine verkregen suiker, naar men ons verzekert, weinig of geen zoet meer geeft.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR
Januarij	16	Engelsch	Solent	M. Brooks	Shanghae	2 Jan.	Londen
"	19	"	Saint Ja.	M. Noall	Whampoa	4 "	"
"	20	"	Bahia	Fanu	Manila	10 "	Falmouth
"	21	Nederlandsch	Zuid-Beveland	J. van der Meulen	Batavia	19 "	Rotterdam
"	22	Amerikaansch	Hamlet	Seerew	Melbourne		Singapore
"	23	Nederlandsch	Henriette Wilhelmina	J. H. Bock	Sydney	12 Dec.	Batavia
"	—	"	Oceaan	E. Poestkoke	Amsterdam	4 Oct.	"

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
Januarij	28	Nederlandsch	bark	Konink. Ned. Yachtclub.	F. L. Zack	Uit zee terug,		van Ommeren, Rueb & Co.
"	—	"	"	Abel Tasman	J. B. Rijken	Rotterdam	4 Oct.	B. Kopersmit & Co.
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Batavia	C. C. L. Neyts	Singapore	22 Jan.	W. Cores de Vries.
"	—	Oldenburg	bark	O. Thyen	Addick	Bushire	11 Dec.	Busing, Schröder & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Januarij	26	Nederlandsch	schip	Hollandia,	P. Wap	Samarang
"	—	"	bark	Baron Forstner van Dambenoy	N. Kruijmel	Macao
"	—	Ned. Indisch	schoener	Elise	B. J. Schipper	Lampongs
"	—	"	"	Maria Catharina	Radjidin	Samarang
"	—	"	"	Chieftain	J. C. Kruijmel	Billiton
"	—	Engelsch	brik	J. C. Ross	C. Black	Cocos Eilanden
"	—	Pruissisch	schip	Der Sud	G. Malehou	Indramaijo
"	27	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulstijn	Samarang en Soerabaija
"	—	Hamburg	schip	Carl en Auguste	A. Müller	Samarang
"	28	Nederlandsch	schip	Ocean	E. Poestkoke	Soerabaija
"	—	Ned. Indisch	brik	Henriette	Chevallier	"
"	—	"	stooms.	Padang	A. Guijot	Padang

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Henriette*	J. van Loenen	China	Haager & Schuurman.
"	"	Graaf Dirk III	C. J. Rotgans		Schimmelpenninck & Co.
"	"	Metalen Kruis	Zunrdeeg		"
"	"	Cheribon	Coers		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
"	schip	Staatsraad Baud	T. de Jong		van Ommeren, Rueb & Co.
"	bark	Konink. Ned. Yachtclub*	F. L. Zack		"
"	"	Henriette Wilhelmina*	J. H. Bock	Soerabaija	"
"	"	Abel Tasman*	J. B. Rijken		B. Kopersmit & Co.
"	"	Java	S. S. van Dam		"
"	"	A. R. Falck	D. van Duijvenboden		"
"	"	Jacob	Börger	Samarang	Busing, Schröder & Co.
"	"	Herman*	M. van Velthoven	China	Dümmler & Co.
"	"	Huidecoper	C. J. N. Blok		"
"	schip	Schoon Verbond*	D. R. Borchers	Samarang en Soerabaija	"
"	bark	S. van Heel*	P. Dietz		J. Cezard & Co.
"	"	Decima*	E. Akkerman		"
"	schip	d'Elmina	F. C. Teenga		"
"	"	Nova Zembla	Hordijk		"
"	bark	Zephir	W. S. de Vries	Soerabaija	Reynst & Vinju.
Ned. Indisch	brik	Ocean*	Giam Liangsoeij		Buijs, Jacobsen & Co.
"	bark	Saijool Gair*	Sech Basarahiet	Cheribon	"
"	"	Jenoer*	Said bin Alie	Soerabaija	"
"	"	Atiatoor Rachman*	Sahaboedien	Samarang	"
"	schip	Egbert*	Tormijn	Panaroekan	Maclaine, Watson & Co.
"	brik	Zwaluw*	P. Bloem	Melbourne	Haager & Schuurman.
"	bark	Generaal Michiels*	D. de Wilde		"
Engelsch	schoener	Harriet*	Black	Cocos Eiland	Wilson & Co.
"	"	Duchess of Sutherland*	Meggett		Pitcairn, Syme & Co.
Hamburg	"	Macassar*	Göthe		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
"	"	Hermann*			"
Spaansch	schip	Reina del Oceano*	Sarachaga		Dümmler & Co.
Amerikaansch	bark	Dictator*	Zerega		"
"	"	Union*	Willey	China	Paine, Stricker & Co.
"	schip	Kleber*	Vorgijle	San Francisco	Maclaine, Watson & Co.
Bremer	bark	Rubens*	F. Soltenhurn	Soerabaija	Tolson, Hunt & Co.
Oldenburg	schoener	Alfred Hermann*	W. Brummer	Sydney	E. Moormann & Co.
"	schip	O'Thyen*	Addick		Busing, Schröder & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN.
Januarij	13	Ned. Indisch	kotter	Krabbe	Mardam	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Januarij	18	Nederlandsch	schip	Cornelia	G. de Vries	Nederland
"	17	Hamburg	"	La Rochelle	J. Meijer	"

In lading liggende schepen te *Pasoeroean.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Cortgene	D. Dunlop	Rotterdam	Anemaet & Co. Soerabaija.
"	"	Eclipse	C. J. Boeksen	Amsterdam	B. Kopersmit & Co. "
"	"	Macasser	J. Rip	Nederland	Fraser, Eaton & Co.

MARKTBERIGT.

VAN DEN 25 NOVEMBER TOT EN MET 8 DECEMBER 1859.

Te AMSTERDAM en ROTTERDAM

De stand van zaken heeft, wat de politiek betreft, sedert onze vorige eindelijk een beter aanzien gekregen ten minste in zooverre dat de vooruitzigten omtrent de regeling der Italiaansche aangelegenheden iets gunstiger zijn geworden, daar de uitnoodigingen tot deelneming aan het congres reeds door de betrokkene mogendheden zijn aangenomen, waaruit men mag afleiden dat Engeland, Frankrijk en Oostenrijk het omtrent de hoofdpunten reeds eens geworden zijn. Alhoewel zulks nog niet in staat was een einde te maken aan de onzekerheid omtrent het eindresultaat zoo is daardoor doch ontegenzeggelijk een groote stap voorwaarts gedaan en de ongerustheid uit veler gemoederen verdreven, hetgeen natuurlijk niet ongunstig op de stemming aan onze fondsenbeurzen terugwerkte.

Op den goederen handel bragt dit nog geen belangrijke verandering te weeg; van meer invloed waren de berigten, welke de laatste mail ons bragt, omtrent de gewassen op Java, waardoor voor sommige artikelen, b. v. koffij eene bepaald willigere stemming ontstond.

Wat nu de noodlottige berigten omtrent de agitatie op Java, die gisteren avond per telegraaf hier arriveerden, wanneer die waar zijn, zullen ten gevolge hebben; dit is nog niet te beoordeelen en het zou welligt voorbarig zijn daaromtrent een vermoeden te uiten; te meer daar het volgens sommigen wel mogelijk ware, dat de toestand wel niet geheel verdicht doch zeer overdreven is.

Koffij. Op het laatst der vorige maand werd Java Koffij hier en daar ½ à 1 cs. onder veilingsprijs afgegeven. Sedert een paar dagen echter zijn vrij belangrijke inkoopen tot deze iets verlaagde prijzen gedaan, zoodat de markt nu weder vast op den stand der veiling is gekomen. Enkele nummers worden daartoe gezocht en andere aangeboden. Uit de eerste hand zijn alléén verkocht: 675 Balen Java, per prins van Oranje. Padang vast met eenige vraag.

Suiker. Sedert het vorig berigt heeft in dit artikel een hoogst belangrijke en levendige handel plaats gehad, en ondervonden de prijzen eene verbetering van ruim *f* ½.

De voornaamste afdoeningen, zoowel te Amst. als te Rotterdam hebben bestaan in:
2700 Kranjs. ex Bezoeki No. 11¼ goeden slap à *f* 32¾.
1189 Kan. Batavia pr. Jannetje à *f* ¾ onder Novemb. van boord.
1035 Kranjs. Cheribon ex d'Elmina No. 16^{70} mooije kwal. à *f* 37
1689 „ Tagal ex Javaan „ 15^{80} „ „ „ 36½
526 „ „ „ „ „ 11¼ „ „ „ 33¼
475 „ ex TweeGezusters, No. 16 meest stoom }
2667 „ ex Tamar. „ 11/12 } tot geheime prijzen.
1278 „ ex Veturia, „ 14/15 }
300 „ ex prins van Oranje, No 10 slap à *f* 32¼.
315 „ pr. West, No. 11; 76 Kranjs. No. 15½ en 1224 Zk. No. 15½ pr. Willem III; 252 Kranjs. No. 16½ pr. Acadia, tot Novemberwaarde-verhouding op uitleverend No. van boord te ontvangen, benevens 1302 Kranjs. No. 9, per Susanna, tot *f* 31½, voetstoots, mede van boord te ontvangen.

De meeste particuliere partijen zijn nu opgeruimd en op zolder liggende partijen worden *f* ½ à *f* 1 boven Novemberprijzen gehouden.

Rijst. Sedert het laatste berigt werden hiervan afgedaan 2900 balen tot *f* 6⅞, 1020 do. tot *f* 7 en 1680 do. tot *f* 7, alle blank Java, aangebragt per Cornelia Henriette, van boord te ontvangen.

De stemming voor Java soorten blijft goed. De voorraad bedraagt te Amsterdam 30000 balen en te Rotterdam 17000 balen.

Tabak. Van de partijen Java-Tabak, welke op 24 en 25 Nov. l.l. zoowel en bloc als bij Hoofdmerken bij inschrijving aan de markt werden gebragt, werden 412 Pakken TEMAYANG, ex Broedertrouw, terstond toegewezen tot om de 90 cs., terwijl de overige 561 pakken van het zelfde merk eerst niet gegund, toch later uit de hand werden afgedaan tot 80 cs.

De 1998 pakken NICOT, ex Broedertrouw, werden dadelijk bij inschrijving afgedaan tot om de 75 cs. en zullen naar het buitenland worden uitgevoerd, terwijl ook nog op 26 November 242 pakken KAWI, ex Rosina, bij inschrijving werden afgedaan tot om de 41 cs.

Sedert dien tijd vonden er geene afdoeningen meer plaats, in afwachting der belangrijke veilingen, welke nog in den loop dezer maand zullen gehouden worden als op 9 dezer te Rotterdam: 197 pakken ex Lamina Elisabeth, op 14 dezer te Amsterdam: 8021 pakken Java, op 20 dezer te Rotterdam 651 do. do. LC, en op 21 dezer te Amsterdam 2535 do. do. waarvan de merken onder het rubriek veilingen te vinden zijn; deze partijen werden aangevoerd per Prins van Oranje, Baltimore. Rosina, Lamina Elisabeth, Broedertrouw en Maria Veronica.

Op 9 dezer zullen te Rotterdam 2770 pakken GP en op 22 dezer te Amsterdam 545 pakken RS bij inschrijving worden aangeboden.

Op nieuw zijn aangevoerd voor de markt te Amst. per het schip Acadia, 1995 pakk. DMvO, 1124 pakk. PIERONG, terwijl het schip Fernandina Emma op de kust gestrand, voor Rotterdam medebragt p/m. 700 pakk. TANL, en voor Amst. 283 pakk. div. merken, waarvan nog niet bekend is, of daarvan iets teregt zal komen.

Van Manilla Tabak zullen op 14 Dec. a. s. worden geveild: 115 Yloilo en Visaya, zijnde restanten uit de tweede hand. Een berigt van afscheping eener aanzienlijke hoeveelheid Tabak van Manilla naar Cadix, waarvan welligt met der tijd een gedeelte voor onze markt zal bestemd worden, werkte eenigzints nadeelig op den verderen omzet in dit artikel.

De voorraad te Amsterdam bestaat uit: 16180 pakken en te Rotterdam uit 4268 pakk. Java en 20 pakk. Manilla.

Thee. Zeer stil, met vaste prijzen.

Verfwaren. Indigo. De handel bleef sedert het vorig berigt zeer beperkt, doch de stemming is onveranderd vast. Afdoeningen zijn niet te vermelden, alleen voor behoefte werden kleinigheden verhandeld. Per Cornelia Henriëtta zijn bij partikulieren weder aangevoerd. 201 Kisten Java, die gelost worden en zullen spoedig aan de markt komen. De 141 kisten per Electra zijn reeds gedeeltelijk gelost, doch daarvan is nog niets aan de markt. — Cochenille, onveranderd. — Sapanhout is weinig gevraagd, eenige kleine partijtjes zijn aangevoerd en zullen spoedig aan de markt komen. Daarvoor zal naar gelang der kwaliteit de noteringen te bedingen zijn. — Kadranghout. Bij kleine aanvoeren collant te verkoopen tot de opgegeven prijzen. — Kurkuma. Voortdurend zeer flaauw gestemd. Eene vrij belangrijke partij werd tot lageren prijs afgedaan. De handel blijft overigens geheel beperkt tot kleinigheden. — Salpeter O. I. Geheel onveranderd met weinig handel.

Wol. Stil.

Droogerijen. Camphor ging op nieuw in prijs vooruit. Voor Japan, werd 80 cs. grif besteed en moet thans 82 cs. betaald worden. Voor Chin. werd 73 cs. bedongen en is onder 80 cs. niet meer te koop. — Naar Cassia Fistula is meer vraag. — De juiste waarde van Cubeben zal blijken bij de afdoening der onlangs per Fop Smit aangebragte 55 picols. — Gum Damar flaauw. — Gum Elastiek en Gutta Percha blijven gezocht. — Japansche Was vindt tot *f* 34 koopers. Ruim 600 kisten werden tot dien prijs afgedaan. — Bindrotting houdt zich vrij goed staande.

Te Rotterdam is door particulieren eene partij Droogerijen in veiling aangeslagen, die aangevoerd zijn met de Batavia, Padang en China.

Huiden. De omzettingen bestonden te Amsterdam uit: 1500 O. I. Buffel ex Stad Nijmegen, en te Rotterdam uit 6158 O. I. ex Rosina, 341 do. ex Shakespeare, terwijl men zegt dat in de afgeloopene week aldaar nog ca. 16000 stuks Buffel afgedaan werden. De geringe voorraad der gezochtste soorten beperkte den handel in dit artikel. Voor Java Runder in de goede sorteringen blijft vraag.

Katoen. Terwijl er in de verloopene veertien dagen in Amerikaansche vrij belangrijke omzettingen plaats hadden, blijft het met Oost-Indische buitengewoon stil, zoodat er geene zaken te vermelden zijn; de stemming eer flaauwer dan beter.

Metalen. Van Banca Tin vonden tot steeds monterende prijzen van *f* 80 à 82½ ca. 2000 bl. nemers; deze laatstbesteden prijs wordt thans vergeefs geboden. en zouden onder *f* 83 à *f* 83½ geene verdere afgevers voor het oogenblik te vinden zijn. — Koper ten gevolge der Eng. rijzing wel zoo vast en iets hooger te noteeren; omzettingen hebben echter geen plaats gevonden.

Arak. Er vonden te Amsterdam geene afdoeningen plaats, doch te Rotterdam werden 180/1 en 29/2 leggers ex Triton tot geheimen prijs (boven de *f* 120,) en bij inschrijving 125/1, 8/2 leggers ex Jannetje tot geheimen prijs verkocht. De vroegere opgegeven verkoop van 38 leggers ex Haamstede heeft tot *f* 125 plaats gehad.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 27 Nov. Fop Smit, Hoefman, Batavia.
28 Cornelis Gips, van Rijn, dito.
6 Dec. Jan Daniel, Hagers, dito.
Van Oldenbarneveld, Hoek, Maulmain.
Hertogin van Brabant, Beling, New-York.
7 Whampoa, v. d. Hoff, Batavia.
President Ram, Ulrich, dito.
Hellevoetsluis. 7 Dec. Beerta Hendrika, Stait, New-York.
Kalamazoo, Taylor, dito.
9 Theodor Voss, Möller, dito.
Texel. 27 Nov. Zeehond, Visser, Newcastle.
2 Dec. Acadia, Greefkes, Soerabaija.
Eugenie, Bargman, Samarang.
5 Aldebaran, Meijboom, Wijnkoopersbaai.
7 Z. M. stooms. Amsterdam, kapt. luit. t/z. Clarckson, Batavia.
Der West, Just, dito.
Gabalva, Robinson, Mauritius.
(met de lading, van het afgekeurde schip Java's Welvaren).

Vertrokken.

Brouwershaven. 26 Nov. Vrede, van Bruggen, Sydney.
8 Dec. Kinderdijk, Zwanenburg, Batavia.
Johannes, van Tritzen, New-York.
Seth Sprague, Gillespy, dito.
Jhr. Mr. v. d. Wall v. Puttershoek, Lammerts, Batavia.
9 Maasstroom, Mellema, dito.
Hellevoetsluis. 3 Dec. Jacobus Martinus, Meppelder, Sunderland.
Alblasserwaard, von Lindern, Newcastle.
4 Vice-Admiraal Gobius, van Duin, dito.
6 Henr. Ger. Sus., Sissingh, dito.
8 Z. M. transportschip Heldin, kommt. Tourenhoofd, Curaçao (via Lissabon)
Vasco de Gama, de Groot, Boston.
Texel. 25 Nov. Willem en Carel, Steenveld, Batavia.
8 Dec. Tasmania, Jonker, Macasser.
Corn. Houtman, Rolman, Newport.
Vlissingen. 8 Dec. H. Liduina, van Brink, (van Shields) Shanghae.

Zeilklaar.

Brouwershaven. 9 Dec. Alleg. Jac., Deurholst, Batavia.
Cath. Wilhelmina, Popken, dito.
Texel. 9 Dec. Wassenaar, Hofstee, dito.
Hercules, Deterding, dito.
Nicot, Amesz, dito.
Azia, Molenaar, dito.
Amazone, Abbink, Sydney.
Jacoba en Christina, Jaski, Melbourne.
Isaäc da Costa, Löschen, Sunderland.
Joh. Maria Christina, Gorter, Cardiff.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Londen. 30 Nov. Meteor, Adams, Batavia.
5 Dec. Minahaha, Brown, dito.
Plymouth. 2 Dec. Z. M. stooms. Citadel van Antwerpen, kommt. Mossel, Texel (n. Java).
Falmouth. 25 Nov. Clara, Wells, Batavia.
vertrok 28 n. Bremen.
6 Dec. Glenarchy, Mc. Allastra qq., Soerabaija (n. Amst.)
Cardiff. 27 Nov. Baron van Pallandt van Rozendaal, Hoogenstraten, Rotterdam.
Berwick. 28 Nov. Sophia, Vogeley, Rio-Grande.
Newcastle. 5 Dec. Alblasserwaard, von Lindern, Rotterdam.
Sunderland. 24 Nov. Beatrix, v. d. Wijk, Amsterdam.
Hamburg. 29 Nov. Alma en Olga, Osnabrück, Batavia.
6 Dec. Petrea, Crowell, dito.
Bremerhaven. 1 Dec. Joh. Wagner, Wurst, dito.
Gothenburg. 26 Nov. Joh. Gesina, Frankenbusch, Rio-Janeiro.
Lissabon. 4 Dec. Z. M. fregat Evertsen, kommt. van Freeland, Texel.
Triëst. 29 Nov. Eppo Hendrik, Schut, Rio-Janeiro.
St. Helena. 23 Oct. Rijnbrand, Lange, Batavia.
vertrok 24 n. Amsterdam.
Tafelbaai. (K. de G. H.) 26 Sept. Maria Johanna, Geerling, Algoabaai.
vertrok 20 n. Ichaboe.
5 Oct. Jan van Brakel, de Roever, Simonsbaai.
zou 22 n. Amsterdam vertrekken.
17 Maria Anna, de Jong, Algoabaai.
Algoabaai. (K. de G. H.) 9 Oct. Joh. Christina, de Jong, Tafelbaai.
New-York. 11 Nov. Husard, Howland, Batavia.
Boston. 16 Nov. Telegraph, Giles, Padang.
21 Fosca Helena, de Waal, Rotterdam.
Bahia. 11 Oct. Catharina, Bakker, Triëst.
21 Argo, Junge, Batavia.
31 Wilhelmine, Braat, Buenos-Ayres.
Buenos-Ayres. 4 Oct. Gesina Geertr., Bonkes, Hamburg.
5 Malvina, de Jonge, Clyde.
8 Udonia, Dinkela, Fernambucq.
Rosario. 22 Sept. en 22 Oct. Vrijhandel, Lupkes, Buenos-Ayres.
Santos. 21 Oct. Stad Sluis, Struijk, Rio-Janeiro.
om voor het Kanaal te laden.
Rio-Janeiro. 3 Nov. Catharina, Moesker, Triëst.
Callao. 26 Sept. Theodore, Martens, Valparaiso.
vertrok 9 Oct. n. de Chincha Eilanden.
Chincha-Eilanden. Vóór 30 Sept. Aletta Augusta, Tinholt, Callao.
laadt voor Europa.

Vertrokken.

Londen. 28 Nov. Ann Archbold, Armstrong, Batavia.
29 Gebina Helena, de Vries, Fernambucq.
Liverpool. 30 Nov. Juliane. Stern, Batavia.
Cardiff. 23 Nov. Ecliptica, Boomgaard, Cadix.
25 Wilhelmina Maria, van Appen, Bahia.
Sunderland. 27 Nov. Hellevoetsluis, Vos, Hongkong.
29 Brederode, Kruijmel, dito.
Hamburg. 25 Nov. Martaban, Bohm, Batavia, Macasser enz.
St. Helena. 9 Oct. Elisa Thornton, Maxwell, (v. Java) Londen.
Tafelbaai. 4 Oct. Prins Carl, Bergman, Batavia.
Rio-Grande. 16 Oct. Familietrouw, Scholtens, Liverpool.

In Lading.

Liverpool. 22 Nov. Eleanor, Armstrong, Batavia.
3 Dec. v. d. Heydt, Niemann, dito.
Newcastle. 24 Nov. Janna Adriana, Franken, Buenos-Ayres (via Cadix)
Rio-Grande. 31 Oct. Twee Cornelissen, Pottjer, Falmouth.

Gepasseerd.

Falmouth. 6 Dec. Gothenborg, Björck, Bat. n. Amsterdam.
Northern Light, Marshall, Soer. n. dito.

Zeilklaar.

Liverpool. 6 Dec. Herman Albert, Pottjewed, Rio Grande.
Newcastle. 6 Dec. Johanna Maria, de Groot, Cadix.
Abo. 16 Nov. Pauline Const. Eleonora, Pijbes, de Noordzee.
New-York. 19 Nov. Willem Frederika, Visser, Amsterdam.
Galveston. 7 Oct. Johanna Frederika, Collenteur, Liverpool.
Chincha Eilanden. 30 Sept. Betsy, Stoorvogel, Europa.

Scheepstijdingen.

Rotterdam, 9 Dec. Het te Amsterdam te huis behoorende barkschip Ferdinandina Emma, kapt. Tange, van Java met een lading rijst, arak, specerijen en 25 kistjes ieder met vijfduizend gulden specie, is in den morgen van 28 November bij Kamperduin gestrand.

De opvarende zijn gered, met uitzondering van een dames passagier, (weduwe van een op de reis overleden officier), de tweede stuurman, de bootsman, de scheepdocter, drie matrozen en de eerste hofmeester. Deze hebben zich toen het schip strandde (niettegenstaande hen verboden was om het schip te verlaten, daar het ver op strand zat en men dus ieder oogenblik hulp van de reddingsboot kon verwachten) in de sloep zoeken te redden en zijn daarmede omgekomen. Het lijk der vrouw is te Calandsoog aangespoeld.

De lading bestond uit 1294 pic. Suiker, 7416 pic. Rijst, 291 pic. Rotting 100 pic. peper, 2437 ps. Huiden, 1492 pic. Tabak, 25494 ℔ Indigo, 180 pic. Gom d'amar en 123 pic. Gutta Percha.

Men is bezig om de lading zooveel mogelijk te bergen, hetgeen echter door het onstuimige weder zeer bemoeijelijkt wordt.

Antwerpen, 7 Dec. Het clipperschip Louise, kapt. Buys, is door het Fransche gouvernement bevracht om drijvende batterijen van Toulon naar China over te voeren.

(Volgens de Spaansche bladen, is dit schip 30 Nov. van Santander naar Antwerpen vertrokken.)

Ramsgaste, 26 Nov. De te Rotterdam te huis behoorende bark Vrede, kapt. ter Bruggen, van Rotterdam naar Australie, en het te Stockholm te huis behoorende schip Victor, kapt. Prehn, van Java naar Stockholm, zijn met elkander in aanzeiling geweest en dientengevolge alhier in avarij binnengebragt.

De Vrede is zeer lek (5 à 6 voet water in het ruim), heeft de bakboordsboeg geheel aan stuk, de boegspriet verloren en nog meer andere schade bekomen.

De Victor heeft mede een zwaar lek, de boeg aan stuk, den boegspriet gebroken en meer andere schade. Ook heeft men arak opgepompt.

Beide schepen moeten lossen om te repareren.

— 30 Nov. Het schip Ocean Ranger, kapt. Knowles, van Bombay naar Rotterdam, alhier in avarij binnen, heeft de lading gelost en zal morgen op de slip halen.

— Het Zweedsche schip Christina kapt. Lund, van Rotterdam naar Valparaiso, alhier met schade binnengeloopen, heeft de reparatie geëindigd en zal morgen beginnen met de geloste lading weder aan boord te nemen.

Dartmouth, 30 Nov. Heden werd aan het strand alhier opgevischt een flesch, inhoudende 6 brieven, voor Holland bestemd, afkomstig van het Nederlandsch schip Elise Henriette, kapt. Deterding, van Amsterdam met troepen naar Batavia bestemd, benevens een strookje papier, inhoudende het berigt, dat gemeld schip zich den 12den Nov. op de hoogte van Kaap Lezard bevond en dat toen alles wel aan boord was.

New-York, 15 November. De Ned. brik Adriaan George, kapt. Bontekoe van Savanilla met eene lading Tabak enz. naar Londen bestemd, is 15 October ten noorden van de Caicos gezonken. Het schip werd 2 dagen bevorens in een hevigen storm plat op zijde geworpen, en toen men de masten over boord kapte om het schip te ligten brak de boegspriet en daarop stootte het schip zoo zwaar lek, dat de equipage slechts even den tijd had zich in de booten te redden, waarna de Adriaan George onmiddelijk zonk. De schipbreukelingen landden met hun vaartuig op Noord-Caicos en kwamen van daar den 24sten Oct. geheel uitgeput, op Turk's Eiland aan. Zij zullen nu met een Deensche schoener naar St. Thomas vervoerd worden.

Rio Grande 31 Oct. De te Winschoterzijl te huis behoorende schoenerbrik Kroonpolder, kapt. Boekhold, met eene lading zout van Lissabon komende, is den 5den Oct. ten zuiden van de baar alhier totaal verongelukt. De bemanning is gered.

Buenos-Ayres, 28 Oct. De te Rotterdam te huis behoorende schoenerbrik Diana, kapt. Pille, is 25 Sept. in een hevigen storm te Laguna de Los Padres van de ankers geslagen en op strand gedreven, alwaar het schip onmiddelijk verbrijzeld is. De equipage is gered.

Schepen in Lading.

naar	TE AMSTERDAM.
Batavia	Henriette. — Portengen
„	Willem Daniel. — de Meester
„	Henriette Geertruida. — de Boer
„ Samarang en Soerabaija	Maria Veronica. — Mulder
„ Cheribon en Pecalongan	Margaretha Simonetta. — Hofman
Padang	Zeelandia. — Blaakhert
Soerabaija	Koning Willem III. — Zeijlstra
„	Willem Eggerts. — Faber
„ en Samarang	Kijkduim. — Oldendorp
Kaap de Goede Hoop	Provincie Drenthe. — Beckering
Singapore	Sperwer. — Huges
Melbourne	Jacoba en Christina. — Jaski
Sydney	Amazone. — Abbink
	TE ROTTERDAM.
Batavia	Gouverneur van Swieten. — v. d. Harst
„	Guinea. —
„	Jan van Galen. — de Boer
„ en Samarang	Juno. — Nicolai
„ en Soerabaija	Watergeus — Kramer
Amboina	Erasmus. — van Heiningen
Soerabaija	Koning en Vaderland. — v. Bruggen
Singapore en Hongkong	Jeannette en Cornelia. — Verhoeven
Kanagawa (Japan)	Krimpen a/d. Lek. — Ouwehand

Vrachten.

Van		naar			
Van Nederland	naar	Batavia	*f* 40 à —	
„	„	Samarang	„ 45 „ —	met 15%
„	„	Soerabaija	„ 50 „ —	met 15%
„	„	Singapore	„ 50 „ —	met 15%
„	„	Macasser	„ — „ —	met 15%
„	„	Padang	„ 70 „ —	met 15%
„	„	Hongkong	„ — „ —	met 15%
„	„	Kaap de Goede Hoop	„ 50 „ —	met 15%
„	„	Japan	„ 60 „ 80	met 15%
„	„	Batavia m. steenkolen	„ 40 „ —	
„	„	Australia	£ 2½ à £ 2¾	pr. reg. ton
„ Engeland	„	Australie	„ 3¼ à „ 4	pr. reg. ton
„	„	Singapore	„ 2¼ à „ 2½	pr. reg. ton
„	„	Java	„ 2¼ à „ 2½	pr. reg. ton
„	„	China	„ 2¾ à „ 3¼	pr. reg. ton

Bevrachting Ned. Handel-Maatschappij.

De N. H. M. heeft scheepsgelegenheid gevraagd tot overvoer naar Batavia van 125 man troepen, te embarkeren 25 December, en daarvoor aangenomen het schip Admiraal de Winter.

240ste Staats-Loterij.

PRIJZEN VAN *f* 100 EN DAARBOVEN.

3e *Klasse.*

1ste Lijst: No. 2458, *f* 1500; Nos. 2704 14018 en 19676, ieder *f* 1000; Nos. 10832 11891 en 18784, ieder *f* 400; No. 16474, *f* 200; Nos. 4083 16147, ieder *f* 100.
2de Lijst: No. 13112, *f* 5000; No. 4819, *f* 400; No. 3675, *f* 200; Nos. 3551 5759 8383 9765 13342 14556 15896 16564 en 17146, ieder *f* 100.
3de Lijst: No. 489, *f* 25,000; No. 12399, *f* 2000; No. 14840, *f* 150; Nos. 6974 en 10198, ieder *f* 1000; No. 7462 *f* 400; Nos. 881 en 3296 ieder *f* 200; Nos. 3904 16222 en 18409, ieder *f* 100.
4de Lijst.: No. 5448, *f* 200; No. 18804, *f* 100.

Aangekomen Passagiers.

Van Batavia: Per Jannetje, kapt. Lupcke, de heeren van der Heyde, 1ste luit. der kavallerie; Simon, luit. ter zee 2de kl.; van Zee, 2de luit. der inf.; Mensinga en zoon en Knoop met twee kinderen.

Per Cornelis Gips, kapt. van Rijn, mevr. de wed. Grudelbach en kinderen.

Van Soerabaija: Per Acadia, kapt. Greefkes, de luit.-kol. W. Lammers met echtgenoot en 5 kinderen; mevr. de wed. de Kock van Leeuwen; mevr. Kusky en 5 kinderen.

Van Mauritius: Per Gabalva, kapt. Robinson, kapt. G. Doornbosch, stuurman v. d. Veer van het schip Java's Welvaren.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia: Per Willem en Carel, kapt. Steenveld, de heeren H. Posta en M. ten Cate.

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, DEN 27 JANUARIJ.

Arak, *f* 47,50,— afgedaan.
Koffij, Java *f* 35.50,—
———, Padang, geen voorraad.
Suiker No. 16 *f* 15,75 @ *f* 13—
Jenever A. V. H. bij Reynst en Vinju *f* 12,— p. kelder, in Consumptie.
Rijst, Indramaijoe met zakken, niet aan de markt.
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 150,— @ *f* 160,— } weinig voorraad.
———, „ „ 2de kwaliteit, *f* 140,— @ *f* 150,— } weinig voorraad.
———, Carga *f* 120 @ *f* 130,—
Wisselkoers op Holland pari, Engeland *f* 11,85. Singapore *f* 2,50. China *f* 2,8 Calcutta *f* 123.

Te SAMARANG, DEN 20 JANUARIJ.

Koffij, *f* 34,— oogst opgeruimd.
Suiker No 16, *f* 15,50,— nominaal.
Indigo, *f* 4,— voor eerste qualiteit afgedaan.
Koehuiden, *f* 60,— ℘ kodie.
Buffelhuiden, *f* 40 @ *f* 45,— ℘ kodie.
Staart Peper, oogst opgeruimd.
Rijst ordinair wit, *f* 140 @ 155,— ℘ koijang @ 28 picol. zonder zakken.
„ carga „ *f* 115 @ 130,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 24,—
Katjang „ *f* 24,—
Rotting *f* 8½ @ *f* 9,—
Kadjang Matten, *f* 8,—
Wisselkoers op Holland pari

Te SOERABAIJA, DEN 23 JANUARIJ.

Suiker *f* 15¾.
Koffij, *f* 35,—
Rijst, (Carga) ℘ koijang *f* 130 @ *f* 150,—
Idem (witte) „ „ *f* 160 @ *f* 175,—
Koehuiden ℘ pic.
Arak ℘ legger *f* 45,—
Olie (Klapper.)
Olie (Katjang.)
Kadjang Matten *f* 11 @ *f* 12,—
Rotting *f* 8 @ *f* 9,—
Wisselkoers pari.

Lijst der in het Entrepôt aanwezige regalen.

VAN DEN 25 TOT EN MET DEN 27 JANUARIJ 1860.

Van Nederland per Ned. bark *Jacob*, gez. Borger.
3 st. gemerkt EC.
Per *Delmina*, gez. Teengs.
1 kt. *F. A. E. van Altina.*
Van Singapore per N. I. stoomb. *Batavia*, gez. Neijts.
1 kt. gemerkt GM no. 44.
2 kn. gemerkt EOM (in een vierkant) no. 8/9.
1 kt. adres *Etty.*
1 kt. adres Advocaat *Klein.*
1 kt. gemerkt A & Z.
1 pak adres *R. W. Thomson.*
1 pak adres *J. Alnimit.*
1 kt. gemerkt JGS no. 662.
1 tromm. adres *H. van Riet.*

HANDELSBERIGTEN.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

VAN DEN 14 TOT EN MET DEN 15 JANUARIJ 1860.

Aanvoer.

Van Bombay per Eng. schip *Toloko Sundan*, gez. Tavernar, agt. Borneo C. Limited.

3995 coll. dadels, 195 bund. was, 85 kn. salpeter, 669 zakk. tarwe, 954 do. coriander zaad, 152 do. gram, 354 do. mathy zaad, 8 do. zw. do. 20 do. comijnzaad, 20 kn. castor olie, 18 coll. ghie, 30 kn. rozijnen, 43 do. zeep, 10 pakk. zuren, 4 md. gedr. vruchten, 2 kn. diversen, 200 zakk. tarwe, 18 do. zaden, *Aratoon.*

Uitvoer.

Naar Singapore per Zw. schip *Trigga*, gez. Leerbeck, agt. Borneo C. Limited.

6277 st. en 200 bund. ijzer. 20 kettingen, 8 kabels, 25 ankers, 16 kn. ijzerwerk, 2 vn. spijkers, 30 bn. manufact., 305 vn. bier, 100 do. meel, 5 kn. koopmanschappen, *Aan boord gebleven lading van Engeland.*
1 kt. spiegels, uit entrep. *Agenten.*

Naar Melbourne per N. I. bark *Smallwood*, gez. Bols, agt. van Slooten, Morgan en co.

5852 pic. suiker, *Morgan, Melbourn en co.*
25 kn. albastwerk, *Haager en Schuurman.*
22 pic. notenmuskaat, 1 do. foelie, *Hunter, Houghton en co.*
190 pic. rotting, *Agenten.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 25 tot en met den 27 Januarij 1860.

Met de Ned. bark Abel Tasman, kapt. J. B. Rijken, de heer Schinkelie, de kapt. der artillerie Dekker, echtg. en 1 kind, 2e. Luitenants der Inf. Juta, Kok en 99 onderoffic. en manschappen van Rotterdam.

Met het Ned. Ind. Stooms. Batavia, kapt. C. C. L. Neijts, de hh. Jhr. van Capellen, A. J. Walen, Marschall, Ingerman, Antchinson, J. Midewood, Muller, M. Vicar, Woodbury, kapt. Playfair, 1e. Luit. Tomei en Z. M. troepen van Singapore, via Riouw en Muntok.

Vertrokken Passagiers van Batavia

van den 25 tot en met den 27 Januarij 1860.

Met het Ned. Ind. stoomschip Padang, Kapt. A. Guijot, de 1e. Luit. Jeltes, von Frijtag van Overstraten, de hh. Calicher, echtg. en 4 kinderen, Mejufvrouw Abbink, de hh. Jellinghaus en 2 kinderen en M. Tadema, naar Padang via Bencoelen.

Met het Ned. Ind. stooms. Oenarang, Kapt. S. van Hulsteijn, Mevr. de Graaff, den heer en 2 dames Marshall, den heer en Mejufv. Abbink, de hh. Mekern, Bik, van der Wijk, Hoijer, Noorden, Mevrouw Berk met gouvernante en kinderen, Mejufvr. Buddingh, de heer Heijting, Mevr. Ickmink en kinderen, Majoor van Deventer en echtg., de hh. de Zwager, Muller en Jongenheer Wittenrood, benevens Z. M. troepen naar Samarang en Soerabaija.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloot nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.